

Brüssel, 8.3.2018
COM(2018) 113 final

2018/0048 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

ettevõtjatele Euroopa ühisrahastamisteenuste osutajate kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

{SWD(2018) 56 final} - {SWD(2018) 57 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Komisjon võttis täna vastu kapitaliturgude liidu süvendamise meetmete paketi ja avaldas ühtlasi teatise „Kapitaliturgude liidu elluviimine 2019. aastaks – kiiremini tulemusteni“. Paketti kuulub käesolev ettepanek, samuti pandikirju soodustava ELi raamistiku ettepanek, investeerimisfondide piiriülese turustamise hõlbustamise ettepanek, nõuete üleandmise mõju kolmandatele isikutele täpsustava õigusakti ettepanek ja teatis väärtpapieritehingute asjaõiguslikke tagajärgi täpsustava õigusakti kohta.

Käesolev algatus on osa komisjoni prioriteedist luua kapitaliturgude liit, mille eesmärk on parandada rahastamise kättesaadavust innovatiivsete ettevõtete, idufirmade ja muude börsiväliste äriühingute jaoks¹.

Praegu on juurdepääs rahastamisele selliste äriühingute jaoks struktuursetest teabe ebavõrdsusest tingituna jätkuvalt keeruline, eriti siis, kui nad liiguvad käivitamisest laienemisetappi. Liigne sõltuvus lühiajalistest tagatiseta pangalaenudest on sageli kulukas. Lisaks mõjutab pangalaenu andmist nii idufirmadele kui ka väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjatele oluliselt 2008. aasta finantskriis ning kriisieelse tasemeni ei ole siiani jõutud. Rahaliste vahendite nappus on üks peamisi idufirmade maksejõuetuse põhjusi. Need probleemid on märkimisväärselt võimendunud vähem arenenud kapitaliturgude ja pangandussüsteemiga riikides.

Ühisrahastamine on uuel tehnoloogial põhineval finantsteenuse, mis võib aidata investoritel paremini leida äriprojekte, mis vajavad rahastust. Ühisrahastamisplatvormid toimivad vahendajatena investorite ja äriühingute vahel, võimaldades investoritel kergemini leida ja toetada projekte, mis neile huvi pakuvad. Ühisrahastamisest võib saada oluline pangandusvälise rahastamise allikas ja seeläbi võib see edendada kapitaliturgude liidu üldisi eesmärgi, toetades jätkusuutlikumat finantsintegratsiooni ning erasektori investeringuid, millega kaasneksid töökohtade loomine ja majanduskasv. Ühisrahastamine on üha enam kanda kinnitamas kui oluline osa idufirmade ja alustavate äriühingute rahastamisredelist. Neid rahastatakse tavaliselt pere või sõprade toel või omavahenditest kuni hilisema etapini, kui nende vastu hakkavad huvi tundma riskikapital või börsivälistesse ettevõtetesse investeerivad fondid. Sellisena võib ühisrahastamine pakkuda alternatiivi tagamata pangalaenuks, mis on praegu VKEdes välisrahastuse peamised allikad, eriti tegevuse algperioodil.

Komisjon on jälginud suundumusi ühisrahastamisturul aastaid. Komisjoni 2014. aastal avaldatud teatises² ja 2016. aasta mais avaldatud komisjoni talituste töödokumendis³ jõuti tol hetkel järeldusele, et vajadus ELi tasandi poliitikameetmete järele puudub. Seepärast on

¹ Euroopa Parlamendi 9. juuli 2015. aasta resolutsioonis kapitaliturgude kohta on muu hulgas märgitud, et: „kapitaliturgude liit peaks looma asjakohase regulatiivse keskkonna, millega parandatakse piiriülest juurdepääsu teabele krediitvõimalusi, kvaasikapitali ja omakapitalistruktuure otsivate äriühingute kohta, et edendada pankadevälise rahastamismudelite lisandumist, sh ühisrahastamist ja vastastikust laenuandmist“. Euroopa Parlamendi 9. juuli 2015. aasta resolutsioon kapitaliturgude liidu loomise kohta (2015/2634(RSP)), punkt 47. Kättesaadav aadressil: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+TA+P8-TA-2015-0268+0+DOC+PDF+V0//E>

² Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Ühisrahastamise potentsiaali kasutuselevõtt Euroopa Liidus“, COM(2014) 172 final, 27.3.2014.

³ SWD(2016) 154 final, kättesaadav aadressil: <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/10102/2016/EN/10102-2016-154-EN-F1-1.PDF>

komisjoni talitused vahepeal jälginud turgu ja kogunud sidusrühmadega konsulteerimise ja välisuuringute kaudu olulist teavet tegurite kohta, mis takistavad piiriülest tegevust ja ühisturu arengut. Lisaks on Euroopa ühisrahastamissektori koondumine mõnda üksikusse liikmesriiki suurendanud vajadust muuta selline rahastamiseetod laiemalt kättesaadavaks, et sellest saaksid kasu rahastuse otsijad ja investorid kõikides liikmesriikides.

Käesolev ettepanek sätestab investeringute ja laenude põhistele ühisrahastamise platvormidele Euroopa märgise, mis võimaldab tegutseda piiriülelt ja millega püütakse riske proportsionaalselt maandada. Käesoleva ettepanekuga püütakse laiendada ühisrahastamisteenuseid siseturul, suurendades ettevõtjate, idufirmade ja VKEde juurdepääsu rahastamisele üldiselt. Seepärast ei kuulu annetuste- ja auhinnapõhised ühisrahastamised käesoleva ettepaneku kohaldamisalasse. Nimetatud ärimudelite kaasamine oleks ebaproportsionaalne, kuna nende puhul pole küsimus finantstoodetes ega teabe ebavõrdsuses, mis viimastega kaasneb. Lisaks kohaldatakse ELi tarbijakaitse õigustikku juba auhinnapõhisele ühisrahastamisele koos rangete tarbijakaitsenormidega.

Käesolevat ettepanekut ei kohaldata ühisrahastamisteenuste suhtes, mida osutatakse projektiomanikele, kes on tarbijad direktiivi 2008/48/EÜ artikli 3 punktis a tähenduses. Seepärast ei hõlma käesolev ettepanek tarbimiseesmärgiga tarbijakrediite, kuna tegemist ei ole ärikrediidiga ja osaliselt kuulub see valdkond kehtiva ELi õigustiku kohaldamisalasse, eelkõige järgmistel juhtudel: i) kui tarbija saab krediiti isiklikuks tarbimiseks ja tegutseb väljaspool kutsetegevuse raame ja selline tegevus kuulub tarbijakrediidi direktiivi kohaldamisalasse ja ii) kui tarbija saab krediiti kinnisvara soetamiseks ning selline tegevus kuulub hüpoteekkrediidi direktiivi kohaldamisalasse.

Käesoleva ettepaneku eesmärk on anda investoritele vajalikku teavet ühisrahastamise kohta, sealhulgas teavet kaasnevate riskide kohta. Selleks et suurendada usaldust selliste uuenduslike teenuste vastu, nõuab käesolev algatus ühisrahastamisteenuste osutajatelt vajalike kaitsemeetmete rakendamist, et vähendada riski realiseerumise tõenäosust.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Ühisrahastamisteenuse osutamist ei ole siiani ELi eesmärgistatud meetme raames käsitletud. Ühisrahastamisteenuse osutajad on oma ärimudeleid kohandanud erinevate riiklike õigusraamistikega ja riiklikud pädevad asutused rakendavad nende suhtes kehtivaid ELi ja siseriiklikke sätteid. Ärimudelite dünaamiline iseloom ja kehtiva ELi õiguse erinev tõlgendamine liikmesriikides on kaasa toonud ühisrahastamisteenuste osutajate õiguslike raamistike mitmekesisuse, varieerudes regulatsioonide puudumisest investorikaitsetsätete range kohaldamiseni. Mõned liikmesriigid on kehtestanud eriotstarbelise ühisrahastamise süsteemi, samas teised nõuavad ühisrahastamisplatvormidelt kehtiva ELi õigusraamistiku raames tegutsemiseks tegevuslubasid, tuginedes finantsinstrumentide turgude direktiivile (MiFID 2), makseteenuste direktiivile ja alternatiivsete investeerimisfondide valitsejaid käsitlevale direktiivile.

Käesoleva ettepanekuga Euroopa ühisrahastamise õigusliku raamistiku kohta ei kavatseta sekkuda riigisisestesse eriotstarbelistesse süsteemidesse või kehtivate tegevuslubadega seonduvasse, sealhulgas finantsturgude instrumentide direktiivi (MiFID 2), makseteenuste direktiivi või alternatiivsete investeerimisfondide valitsejaid käsitleva direktiivi kohaldavatesse süsteemidesse, vaid pigem soovitakse anda ühisrahastamisteenuste osutajatele võimalus taotleda ELi märgist, mis annab neile kindlaksmääratud tingimustel õiguse laiendada oma tegevust kogu liidus.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Kooskõlas komisjoni kapitaliturgude liidu loomise prioriteediga on käesoleva ettepaneku eesmärk parandada rahastamise kättesaadavust innovatiivsete ettevõtete, VKEde ja teiste börsiväliste äriühingute jaoks. Ettepanekuga antakse platvormidele võimalus laiendada oma tegevust kogu Euroopa turule, püüdes parandada idufirmade ja VKEde juurdepääsuvõimalusi alternatiivsetele allikatele kooskõlas muude algatustega, millega taotletakse sellistele üksustele rahastusele juurdepääsu parandamist, sealhulgas Euroopa riskikapitalifondi raamistik.

Käesolev algatus on ka osa Euroopa Komisjoni finantstehnoloogia tegevuskavast, mis on mõeldud selleks, et paremini mõista tehnoloogiat ja toetada tehnoloogia abil finantsteenuste sektorit. Tegelikult on finantsteenuste sektor suurim digitehnoloogia kasutaja ja tal on seeläbi keskne roll meie ühiskonna üleminekul digitehnoloogiale. Need uued tehnoloogiad muudavad viisi, kuidas tarbijad ja äriühingud teenuseid tarbivad, samuti parandavad need suutlikkust mõista ja mõõta riske. Komisjoni soovib finantstehnoloogia käsitlemisel kasutada lähenemisviisi, mis on rohkem suunatud innovatsioonile, edendades regulatiivset keskkonda, kus uuenduslikke finantsteenuseid, -tooteid ja -lahendusi saab kasutada kogu ELis investorite ja äriühingute jaoks turvalises ja rahanduslikult stabiilses keskkonnas.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Käesoleva ettepaneku õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 114, mis võimaldab võtta siseriiklike normide ühtlustamiseks meetmeid, mille eesmärk on siseturu rajamine ja selle toimimine.

Ühtse ja sidusa regulatiivse ja järelevalvealase raamistiku puudumise tõttu ei saa ühisrahastamine praegu kasu siseturu eelistest. See on tingitud sellest, et mõned liikmesriigid kohaldavad ühisrahastamisteenuste osutajate suhtes kehtivat finantsteenuste õigusraamistikku, teised võimaldavad neil tegutseda väljaspool regulatiivset raamistikku, kohaldades nende suhtes erandeid, kui see on asjakohane vastavalt konkreetsele ärimudelile. Samal ajal rakendab üha rohkem liikmesriike ühisrahastamistegevuse suhtes just konkreetset selleks loodud siseriiklikke raamistikke.

Üksteisest erinevad raamistikud, normid ja tõlgendused, mida kohaldatakse liidus ühisrahastamisteenuste osutajate ärimudelite suhtes, takistavad ühisrahastamistegevuse laienemist ELi tasandil. Suured erinevused liikmesriikide vastu võetud õigusnormides ja õigusaktide kohaldamisalades tekitavad probleeme ühisrahastamisplatvormidele, kes soovivad oma tegevust laiendada ELis, sest nad peavad oma ärimudeleid kohandama vastavalt igale jurisdiktsioonile. Sageli eeldab see mitmete tegevuslubade või registreeringute taotlemist ning eri siseriiklike õiguste järgimist, sealhulgas turunduse ja tarbijakaitse valdkonnas. Selle tulemuseks on suured kulud, juriidiline keerukus ja ühisrahastamisteenuste osutajate ebakindlus, põhjustades asjatut turukillustatust ning mastaabisäästu puudumist, samuti vastuolulist läbipaistvust ja riski käsitlemist. Sellised erinevused takistavad siseturu loomist ja selle sujuvat toimimist.

Selline olukord piirab ühisrahastamisplatvormide võimalusi liikuda kodumaiselt turult teistele ELi turgudele ja suunab ühisrahastamisteenuste osutajate rahalised vahendid üksnes piisavate turumahtudega suurematesse ELi riikidesse. See omakorda piirab suutlikkust arendada ühisrahastamisteenuste integreeritud ELi siseturgu.

Samal ajal puudub investoritel siseturu puudumise tõttu ühesugune juurdepääsetavus ja ühesugused riskide hajutamise võimalused. Selliste oluliste ja uuenduslike sektorite puhul nagu tehnoloogia ei ole geograafiline lähedus investeerimise võtmeteguriks. Seepärast tuginetaksegi rahvusvahelisele investoribaasile. Hoolimata siseriiklike turgude kiirele kasvule on rahvusvahelistel investoritel ülalpool kirjeldatud piiriüleste takistuste tõttu ühisrahastamisplatvormidel tegutsemisega probleeme. Raskused, millega investorid puutuvad kokku siis, kui nad soovivad hakata tegutsema piiriüleselt, suurendavad teabe otsimisega seotud kulusid ja takistavad kapitali vaba liikumist liidus.

Täheldatud on seda, et mitmed äriühingud otsivad abi sellest, et asutavad juriidilise isiku arenenud ühisrahastamisturgudega riikides ja kaasavad sealt raha. Kuigi seda võivad mõjutada ka muud tegurid, näiteks finantsökosüsteem, tähendab see seda, et väikestel äriühingutel, kes tegutsevad sektorites, kus tootmistegurite liikuvus on väike, puudub juurdepääs sellistele rahastamisvõimalustele, välja arvatud juhul, kui kodumaine tõhus ühisrahastamisturg on juba olemas. Seepärast võib platvormide ja investorite suutmatus piiriüleselt liikuda takistada paljude sektorite äriühingute juurdepääsu rahastamisele.

Need erinevused loovad ka platvormipidajatele ebavõrdsed tingimused sõltuvalt nende asukohast, sest rahastamismudelid on killustunud riigi piire pidi, mis loob ühisrahastamisteenuste siseturule täiendavaid tõkkeid. Peamised tegurid on erinev tõlgendamine ja ühisrahastamisteenuste osutajate kohtlemine, samuti usaldamatuse kasv, mida see endaga investorite jaoks kaasa toob tingituna õiguslikust ebakindlusest ja suurte teabe otsimisega seotud kuludest piiriülestes olukordades. Veelgi olulisem on see, et selline erinev tõlgendamine ja ühisrahastamisteenuste käsitus loob olulise õiguskindlusetuse jaeinvestorite jaoks, keda heidutab ühisrahastamise puhul nende õiguste nõrk või ebakindel kaitse, õiguskaitse ning läbipaistvuse puudumine seoses tasudega, mis on seotud projektidesse investeerimisega.

Ettepanekuga kehtestatakse äriühingutele ühtsed tegutsemistingimused kogu ELis ja kaotatakse riigisisised õigusraamistike erinevused, mis on viinud killustatusele ELi tasandil. Nii vähendatakse oluliselt keerukust, finants- ja halduskoormust kõigi peamiste sidusrühmade jaoks ehk ühisrahastamisplatvormide, projektiomanike ja investorite jaoks. Samal ajal tagatakse kõikidele sama ELi märgist kasutavatele teenuseosutajatele võrdsed tingimused.

• **Subsidiaarsus**

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 4 alusel tuleb ELi tegevust seoses siseturu väljakujundamisega hinnata vastavalt subsidiaarsuse põhimõttele, mis on sätestatud Euroopa Liidu lepingu artikli 5 lõikes 3. Tuleb hinnata seda, kas liikmesriigid suudaksid ettepaneku eesmärgid saavutada oma siseriiklike õigussüsteemide raames ning kas oma ulatuse ja toime tõttu on need eesmärgid paremini saavutatavad ELi tasandil.

Liikmesriikide erinevad lähenemisviisid ühisrahastamistegevusele ja selle erinevad tõlgendused on kirjeldatud probleeme võimendanud. Kuna liikmesriikide eriotstarbelised riigisisised süsteemid on platvormide jaoks peamiseks takistuseks ja suurendavad turukillustatust veelgi, siis ei ole võimalik eesmärgi saavutada liikmesriikide eraldi tegutsemise kaudu.

Komisjoni talitused on juba mitmeid aastaid turgu jälginud ning on täheldanud erinevuste ja probleemide suurenemist, mis nõuab sekkumist ELi tasandil. Uuringute ja avalike konsultatsioonide käigus kogutud teave on näidanud meetme suhtes tugevat toetust. Liikmesriigid ei ole seni teinud koordineeritud jõupingutusi, et ühtlustada hoiuseid mittekaasavate üksuste laenuandmisteenuste eeskirju, ja finantsinstrumentide turgude direktiivi sätete investeringupõhistele ühisrahastamisplatvormidele kohaldamine ei ole

piisavalt ühtne, et võimaldada piiriülest tegevust. Liikmesriikide meetmed saavad üksnes oma koduturgu kaitsta, mis ei ole piisav selleks, et vähendada negatiivset mõju siseturu toimimisele.

Sellises olukorras on varajases arengujärgus kapitaliturgude rahastamisele juurdepääsuvõimalus üksnes suuremates ELi riikides ning samamoodi on investorite juurdepääsu ja riskide hajutamise võimalused piiratud, sõltumata sellest, kus nad geograafiliselt asuvad. ELi tasandi õigusraamistiku kehtestamine tagab võimaluse tegutseda ühisrahastamistegevusloa alusel kogu siseturul. See loob konkurentsi ühisrahastamisteenuste osutajate vahel ja võimaldab väikeste siseturgudega liikmesriikidel arendada alternatiivseid rahastamisallikaid. See tagab idufirmadele ja VKEdele rohkem kapitali ja võimaldab investoritele juurdepääsu alternatiivsetele varaliikidele.

- **Proportsionaalsus**

Proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei peaks ELi meetme sisu ega vorm minema aluslepingute eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

Kui ühisrahastamisteenuse osutaja soovib praegu oma teenuseid osutada teistes liikmesriikides, võib ta seda teha üksnes siis, kui ta saab selleks vastavast liikmesriigist tegevusloa ning täidab liikmesriigi ühisrahastamissätetega kehtestatud nõudeid. Praktikas tähendab see seda, et ühisrahastamisteenuste osutaja peab samaaegselt järgima mitme liikmesriigi õigussüsteeme ja kohandama oma ärimudelit, kui ta soovib osutada teenuseid piiriüleselt. See takistab oluliselt ühisrahastamisteenuste osutajate võimalusi teha oma pakkumisi ELi tasandil.

Ühisrahastamisteenuste osutamine keskendub väiksemamahulisemale kapitali kaasamisele projektide, varajases kasvuetapis idufirmade ja VKEde jaoks. Mõnes liikmesriigis tuleb aga teenuseosutajatel järgida kehtivat sektoripõhist õigusraamistikku, nagu näiteks finantsinstrumentide turgude direktiiv ja finantsinstrumentide turgude määrus. Väiksemate tegevuste jaoks võivad need normid olla ebaproportsionaalsed. Lisaks ei pruugi need sobida kokku eesmärgiga. Ühisrahastamine hõlmab mitmeid ärimudeleid, mis kõik ei pruugi olla hõlmatud ja millega võib seepärast kaasneda regulatiivse poole pealt ettearvamatut ülekanduv mõju. Sellest tulenevalt ei ole võimalik hõlmata proportsionaalselt kasvavat hulka erinevate ärimudelite kombinatsioonidega platvorme, mis võivad hõlmata laenuandmis- ja investeerimis põhiseid tegevusi.

Eraldiseisev vabatahtlik ühisrahastamissüsteem, mille puhul kasutatakse Euroopa ühisrahastamisteenuste osutaja märgist, mida platvormid saavad valida, kui soovivad piiriüleselt tegutseda, jätab eriotstarbelised riigisisised raamistikud puutumata, kuid annab võimaluse platvormidele, kes tahavad oma tegevust ELi tasandil laiendada ja tegutseda piiriüleselt. Selline süsteem tooks pigem kaasa kiire ja märgatava turulepääsu tasude vähenemise (regulatiivsed ja järelevalvealased tasud) nende ühisrahastamisplatvormide jaoks, kes tegutsevad (või kavatsevad tegutseda) piiriüleselt, sest selleks on vaja vaid ühte tegevusluba. Samal ajal on nimetatud süsteem proportsionaalsem kui finantsinstrumentide turgude direktiivi sätete raames pakutav. Kavandatud teenuste osutamisele suunatud süsteem annab võimaluse paindlikult hõlmata platvormi tegevusi, kombineerides mitmeid ärimudeleid, kuna sätestab ühtsed reeglid, mida kohaldatakse nii investeeringu- kui ka laenuandmis põhisele mudelile (vähendades regulatiivset ebakindlust). Ühtlasi tagab see lähenemisviis, et süsteem on kasutuskõlblik ka tulevikus, võttes arvesse sektori kiiret arengut ja erinevate vahendite kasutamist.

Eelistatud poliitikavariant oleks ka sidus õigusliku raamistikuga, kuna võimaldab loodud finantsraamistike koosseksisteerimist selle uue süsteemiga, tänu ühe miljoni euro suurusele

piirmäärale, mis on sätestatud teises ELi õiguse olulises aktis (määruses (EL) nr 2017/1129, mis käsitleb väärtpaberite avalikul pakkumisel või reguleeritud turul kauplemisele võtmisel avaldatavat prospekti⁴). Selline lähenemisviis vähendab õiguslikku arbitraaži, võimaldades samal ajal tegutseda piiriülevalt kooskõlas usaldusväärse investorikaitse ja finantsstabiilsuse raamistikuga.

- **Vahendi valik**

ELi toimimise lepingu artikliga 114 on antud võimalus vastu võtta õigusakte määruste või direktiivide vormis. Määrus valiti seepärast, et „Euroopa märgis“ peab tõhususe eesmärgil olema otse kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Teiseks, kuna määruse ettepanek kehtestab ühtsed nõuded ühisrahastamisplatvormidele, kes soovivad taotleda vastavat tegevusluba, ei saa selle suhtes kehtida spetsiifilised riigisiseseid normid. Seepärast on antud juhul määrus sobivam kui direktiiv. Ettepaneku kohaldamisalast välja jäävate tahkude suhtes kohaldatakse aga siseriiklikke sätteid, sealhulgas neid, millega võetakse kohaldatava ELi direktiivi sätteid siseriiklikusse õigusesse üle.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Komisjon korraldas avaliku konsultatsiooni ühisrahastamise kohta 2013. aastal, kapitaliturgude liidu rohelise raamatu kohta 2014. aastal, kapitalituru liidu tegevuskava vahearuande kohta 2017. aastal ja finantstehnoloogia kohta 2017. aastal. Neile saadud vastused andsid mõjuhinnangu väljatöötamise toetuseks kvalitatiivseid andmeid. Kapitaliturgude liidu rohelise raamatu konsultatsioonile vastajad tõid välja mitmed tõkked, mis takistavad asjakohaselt reguleeritud ühisrahastamisplatvormide edendamist: regulatiivsed tõkked, teabe halb kättesaadavus ja teabe kvaliteet, samuti muud takistused nagu järelturu puudumine ja maksualased takistused. Mõned vastajad olid arvamusel, et ELi sekkumine soodustaks piiriüleseid tehinguid ja vähendaks nendega seotud kulusid. Mitmed kapitalituru liidu tegevuskava vahearuande konsultatsioonile vastajad esitasid sarnaseid seisukohti, toetades nõuetekohase ühisrahastamise õigusliku raamistiku arendamist kogu ELis, et tagada asjakohane investor- ja tarbijakaitse, et oleks võimalik luua piisava suurusega turg.

Komisjon viis läbi avaliku konsultatsiooni: „Finantstehnoloogia: rohkem konkurentsi ja innovatsiooni Euroopa finantssektoris“. Avaliku konsultatsiooni käigus laekus kokku 226 vastust. Vastajate hulgas oli üksikisikuid, sektorite esindajaid (väga erinevaid turuosalisi), riiklikke ja Euroopa reguleerimis- ja järelevalveasutusi, kasutajaid ning ametiühinguid. Avaliku konsultatsiooni vastuste kokkuvõtte koos individuaalsete vastuste üksikasjaliku kokkuvõttega avaldati 12. septembril 2017. Üldiselt leidsid vastajad, et Euroopa ühisrahastamise siseriiklikel õigusraamistikul on otsene mõju ühisrahastamissektori arengule. Seda veendumust jagas väga lai vastanute ring (eraisikud, eraõiguslikud organisatsioonid, avaliku sektori asutused ja rahvusvahelised organisatsioonid). Peaaegu pooled arvamust avaldanutest leidsid, et riiklikud õigusraamistikud takistavad piiriülest ühisrahastamistegevust ning et ühtlustamine ELi tasandil on vajalik. Juhiti tähelepanu ka sellele, et Euroopa turud on killustunud liikmesriikide vastuvõetud raamistike erinevuste tõttu. Lisaks väitsid mõned, et piiriülese tegevuse takistamise kõrval on riiklike õigusraamistike tõttu tõkestatud ka tõeline konkurents, ning platvormidel on keerulisem ja kulukam laieneda ning saavutada maht, mis on vajalik pikemas perspektiivis kasumisse jõudmiseks.

⁴ ELT L 168, 30.6.2017, lk 12.

Komisjoni talitused on lisaks korraldanud mitmeid seminare liikmesriikide, kutseorganisatsioonide ja nende liikmetega konsulteerimiseks. Euroopa väärt-paberikomitee eksperdirühma raames korraldati 2014. aasta detsembril, 2016. aasta veebruaris ja 2017. aasta novembris kolm ühisrahastamise regulatsioone käsitlevat seminari. Eksperdid juhtisid tähelepanu mitmele teemale, mida tuleks käsitleda, et vältida õiguslikke takistusi ja edendada ELis ühisrahastamistegevust, sealhulgas teabejagamine, andmete kogumine, ühise taksonoomia loomine, tegevusloastamise toetamine ning teabe avalikustamisnõuete ühtlustamine seoses väärt-paberite pakkumistega, mis jäävad alla prospektinõude künnise. Komisjoni talitused on loonud 2015. aastal ka Euroopa ühisrahastamise sidusrühmade foorumi kui asjaomaste sidusrühmade ühenduste ja riigi ametiasutuste esindajate eksperdirühma. Lisaks korraldati 2017. aasta juunis piiriülese ühisrahastamise teemaline seminar, kus käsitleti teemaga seotud uuringut („Identifying market and regulatory obstacles to the cross-border development of crowdfunding in the EU“).

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Käesolev ettepanek tugineb suures osas dokumendianalüüsile, välisuuringutele, suunatud konsultatsioonidele, küsitlustele, sihtrühmadele, seminaridele jne. Kasutatud materjale on kogutud alates hetkest, mil komisjoni talitused hakkasid 2013. aastal turgu jälgima. Materjal hõlmab kohtumisi sidusrühmadega, komisjoni ja sektori huvirühmade nimel läbiviidud uuringuid, komisjoni talituste töödokumente, järelevalveasutuste seisukohtasid ja nõuandeid, uuringuid, samuti akadeemilisi uurimistöid. Telliti uuring, mis keskendus piiriüleste ühisrahastamisteenuste osutamise tõkete tuvastamisele.

- **Mõju hindamine**

Käesolevale ettepanekule on lisatud mõjuhindang, mis esitati 2017. aasta 18. novembril õiguskontrollikomiteele ja viimane kiitis ettepaneku heaks 15. detsembril 2017.

Õiguskontrollikomitee soovitas muuta mõjuhindangut, et selgitada: i) algatuse otstarbekust ja kiireloomulisust ning komisjoni seisukohtade kujunemist viimastel aastatel, selgitades rohkem seda, miks keskenduti uuenduslike ettevõtjate, väikeste ettevõtjate ja idufirmade väga varajastele rahastamisvajadustele; ii) millises ulatuses on ettepanek tulevikku suunatud ja suudab tulevikusuundumustega arvestada; iii) õigusliku killustatuse olulisust võrreldes takistustega, mida ettepanekus ei käsitleta; iv) lisaelemente piiriülese tegevuse vajaduse kohta; v) ettepaneku ja kehtiva valdkondliku ELi õiguse ning siseriikliku õiguse vahelist koostoimet ja vi) asjakohase järelevalveasutuse valiku põhjendust ja ettepaneku mõju Euroopa Väärt-paberiturujärelevalvele. Mõjuhindangut täiendati vastavalt.

Mõjuhindangus järelitati, et ELi ühisrahastamisturud on äriühingute rahastamisel suhteliselt vähe arenenud võrreldes teiste suuremate majandustega, kuid kõige tähtsam on see, et nad ei toimi nõuetekohaselt piiriüleselt. Killustatud ja vastuoluliste regulatsioonide tõttu ei ole ühisrahastamisplatvormidel võimalik laiendada ning osutada Euroopa tasandil vabalt ja piiriüleselt oma teenuseid. Samuti hoiduvad investorid piiriülesest tegevusest, kuna nad ei usalda selliseid platvorme ega teenuseosutamise suhtes kohaldatavaid killustatud õiguslikke raamistikke. Mõjuhindangus tuvastati ja käsitleti probleemide lahendamise eesmärgil nelja poliitikavarianti.

- (1) Lähetsenaarium ehk ELi tasandi meede puudub.
- (2) Poliitikavariant 1 – mainekapitali kujundamine: miinimumstandardid koos parimate tavadega.
- (3) Poliitikavariant 2 – tootepõhine lähenemine: ühisrahastamise kaasamine kehtivasse ELi ühtsesse reeglistikku.

(4) Poliitikavariant 3 – täiendav teenusepõhine lahendus: Euroopa ühisrahasamisteenuste osutajaid käsitlev süsteem

Esiteks analüüsiti lähtestsenaariumi raames, millised on turusuundumused, kui ELi tasandi meetmeid ei võeta. Kui meetmeid ei võeta, siis ühisrahasamistplatvormide suutlikkus laieneda piiriüleselt väheneks veelgi ning kasvavad lahknevused siseriiklike õigusraamistike vahel võivad tuua kaasa lüngad investorikaitses ja turu terviklikkuses.

Teise poliitikavariandi raames uuriti võimalust kasutada miinimumühtlustamise elemente kogu ELis, kombineerides seda parimate tavade ja. Seda poliitikavarianti ei toetatud, kuna see tekitaks põhjendamatut õiguslikku ebakindlust, mis tuleneb iseregulatsiooni jõustamismehhanismist ja selle koostoimest juba paigas siseriiklike süsteemidega.

Kolmanda poliitikavariandi raames uuriti võimalust kehtestada sätteid ühisrahasamisteenustele kehtivas ELi õigusraamistikus, nagu näiteks finantsinstrumentide turgude direktiiv, ning luua eraldiseisev süsteem laenuandmispõhisele ühisrahasamisteenusele, kus praegu Euroopa raamistik puudub. Sellist ühisrahasamist süsteemi ELi õigustikku paigutamist ei toetatud, kuna selle kulutõhusus on väiksem võrreldes muude variantidega, millega saavutatakse terviklikkuse ja läbipaistvuse osas samad tulemused.

Neljanda ja eelistatud poliitikavariandi raames uuriti võimalust kehtestada ELi märgis ühisrahasamisteenuste osutajatele, kellele antakse tegevusluba ja kelle üle teostatakse järelevalvet ELi tasandil vastavalt ELi korrale. Selles poliitikavariandis on ühendatud ärimudelite paindlikkus (võimalik on vabalt valida, kas taotleda ELi märgist või jääda riikliku süsteemi juurde) ning proportsionaalsed investorikaitses ja organisatsioonilised nõuded. Lisaks üldise tegevusloasüsteemi kehtestamisele sätestatakse ka ühtses raamistikus tõhus vahend õigusliku ebakindluse ja halduskoormuse vähendamiseks.

- **Põhiõigused**

EL seisab põhiõiguste kaitsmisel kõrgete standardite eest ning on alla kirjutanud mitmele inimõigusi käsitlevale konventsioonile. Siinses kontekstis ei tohiks ettepanekul olla otsest mõju õigustele, mis on loetletud ÜRO peamistes inimõiguste konventsioonides, Euroopa Liidu põhiõiguste hartas, mis on Euroopa Liidu aluslepingute lahutamatu osa, ja Euroopa inimõiguste konventsioon.

4. MÕJU EELARVELE

Eelistatud poliitikavariant avaldab mõju Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve kuludele ja halduskoormusele. Selliste kulude suurusjärg ja jaotus sõltub Euroopa ühisrahasamisteenuste osutajatele kehtestatavatest nõuetest ning seonduvatest järelevalvelistest ja seiramisülesannetest.

Eeldades, et Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ülesandeks on esimesel rakendamise täisaastal (2020) 25 Euroopa ühisrahasamisteenuste osutaja tegevusloa andmine ja nende üle järelevalve teostamine, on mõju kuludele (millest on maha arvatud sektorilt kogutud tasud) keskmiselt 1 637 000 eurot aastas. Selle eelduse kohaselt jaguneb pool 500 000 euro suurustest ühekordsetest kuludest kahe esimese aasta peale, mis on vajalik IT-süsteemide loomiseks. Eeldades, et Euroopa ühisrahasamistsektor on veel arenemisjärgus ja selles tegutsevad peamiselt väikesed platvormid, kelle tulud on väikesed, piiratakse Euroopa ühisrahasamisteenuste osutajate tasusid asjakohase künnisega.

5. MUU TEAVE

• Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord

Ei kohaldata.

• Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus

Käesoleva ettepaneku eesmärgiks on kehtestada ühisrahastamisele ELi tasandil ühtsed normid. Ettepanekuga ei asendata olemasolevaid ühisrahastamist käsitlevaid liikmesriigi norme. Käesoleva ettepaneku kohaselt võib ühisrahastamisteenuste osutaja valida kas osutada teenuseid või jätkata nende osutamist riigisisese õiguse alusel, sealhulgas sel juhul, kui liikmesriik on valinud ühisrahastamisteenuste suhtes finantsinstrumentide turgude direktiivi (MiFID 2) kohaldamise, või taotleda ühisrahastamisteenuste osutamise tegevusluba käesoleva määruse ettepaneku alusel. Kui tegemist on ELi normide alusel antud tegevusloaga, siis hõlmab see teenuste osutamise õigust nii ühes liikmesriigis kui ka piiriüleselt. Kui teenuseosutaja otsustab ELi normide kohaldamise kasuks, siis tunnistatakse liikmesriigi normi kohane tegevusluba kehtetuks. Käesoleva määruse alusel antud tegevusluba võimaldaks ühisrahastamisteenuste osutajatel osutada selle tegevusloa alusel ühisrahastamisteenuseid kõikides liikmesriikides.

Artikkel 1 sätestab reguleerimiseseme; eelkõige sätestatakse artikliga 1, et käesolevat määrust kohaldatakse ühisrahastamisteenuste osutajate suhtes ning selles kehtestatakse ühtsed nõuded tegevustele, organisatsioonile, tegevusloale ja järelevalvele. Artikkel 2 sätestab kohaldamisala, mis hõlmab üksnes juriidilisi isikuid, kes on valinud võimaluse taotleda tegevusluba vastavalt artiklile 11 ning kes on nimetatud artikli kohaselt saanud tegevusloa. Samuti sätestatakse erandid, millest tulenevalt ei kohaldata käesolevat määrust ühisrahastamisteenustele, mida osutatakse tarbijatele, nagu on määratletud direktiivi 2008/48/EÜ artikli 3 punktis a; ühisrahastamisteenuste suhtes, mida osutavad juriidilised isikud, kes on saanud investimisühingu tegevusloa kooskõlas direktiivi 2014/65/EL artikliga 7, või ühisrahastamisteenuse suhtes, mida osutab füüsiline või juriidiline isik, kes on saanud sellekohase tegevusloa kooskõlas siseriikliku õigusega. Sellest sättest tulenevalt ei saa tegevusloaga ühisrahastamisteenuste osutajad, kes soovivad jätkata teenuse osutamist väljaspool käesoleva määruse kohaldamisala, enam tegutseda käesoleva määruse kohaselt antud tegevusloa alusel. Sellised isikud, kes osutavad investeringutepõhiseid ühisrahastamisteenuseid, peaksid taotlema tegevusluba kooskõlas direktiiviga 2014/65/EL, samas nende käesoleva määruse kohane ühisrahastamisteenuste osutaja tegevusluba tuleks tunnistada kehtetuks.

Artikkel 3 sätestab mõisted ja nende määratlused, mida kasutatakse käesoleva määruse tähenduses, sealhulgas „ühisrahastamisteenus“, „ühisrahastamisplatvorm“, „ühisrahastamisteenuse osutaja“, „ühisrahastamispakkumine“ ja muud. Oluline on, et komisjon võib vastu võtta delegeeritud õigusakte, et täpsustada artiklis 2 sätestatud mõistete tehnilisi aspekte, arvestades turusuundumusi, tehnoloogia arengut ja kogemusi.

Peatükis II sätestatakse ühisrahastamisteenused (artikkel 4), tõhus ja usaldusväärne juhtimine (artikkel 5) ja kaebuste käsitlemine (artikkel 6). Nende sätete alusel peavad ühisrahastamisteenuste osutajad alati vastama organisatsioonilistele nõuetele, samuti peab füüsilistel isikutel, kes on õigustatud juhtima ühisrahastamisteenuse osutajat, olema asjakohased oskused ja kutsealased kogemused. Mis puudutab huvide konflikti (artikkel 7), siis peab ühisrahastamisteenuse osutaja hoidma tõhusa organisatsioonilise ja halduskorra ajakohasena ning rakendama seda, et võtta kõik mõistlikud meetmed, mis on vajalikud, et huvide konflikt ei kahjustaks klientide huve. Ühisrahastamisteenuse osutajad peavad võtma ka kõik asjakohased meetmed, et tuvastada ning hoida ära või lahendada huvide konfliktid, mis

võivad teenuse osutamise käigus tekkida ühelt poolt teenuseosutajate endi vahel, sealhulgas juhtide, töötajate või otseselt või kaudselt nende kontrolli all olevate isikute ja teiselt poolt nende klientide vahel või kahe kliendi vahel Artiklites 8 ja 9 on sätestatud tegevuste edasiandmine ja kliendi vara hoidmine.

III peatükis sätestatakse tegevusloaga seotud ja järelevalve teostamise nõuded. Täpsemalt sätestatakse artiklis 10 tegevusloaga seotud nõuded ning tegevusloaga seotud tingimused ühisrahastamisteenuse osutajale. Ühisrahastamisteenuse osutaja peab eelkõige vastama mitmele kriteeriumile, et Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvelt tegevusloa saada. Artikkel 10 sätestab tegevusloa andmise ja sellest keeldumise korra. Artikkel 11 nõuab, et Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve peaks avalikkusele kättesaadavat ja ajakohastatud registrit kõikide ühisrahastamisteenuste osutajate kohta. Artikkel 12 täpsustab, et ühisrahastamisteenuste osutamise üle teostab järelevalvet Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve. Artikkel 13 kehtestab tegevusloa kehtetuks tunnistamise sätted.

IV peatükk sätestab investorikaitset ja läbipaistvust reguleerivad sätted. Artikli 14 kohaselt peab kogu teave, sealhulgas turundusteave, mille ühisrahastamisteenuse osutaja kliendile edastab, olema täielik, selge ja täpne. Artikkel 15 sätestab potentsiaalse kliendi asjakohasuse esmase hindamise ning sätestab, et platvormid peavad investoritele pakkuma võimalust simuleerida nende suutlikkust kanda kahju. Artikkel 16 kirjeldab täpsemalt põhiteabedokumendi üksikasju ja sisu, samuti vormi ja muid nõudeid. Artiklid 17 ja 18 tegelevad vastavalt teatetahvliga ja investori registrile juurdepääsu õigusega.

V peatükk sätestab turundusteabe. Artikkel 19 sätestab turundusteavituse üksikasjalikud nõuded ja artikkel 20 nõuab, et riiklikud pädevad asutused avalikustaksid ja säilitaksid oma veebisaidil siseriiklikud õigusaktid, õigus- ja haldusnormid, mida kohaldatakse ühisrahastamisteenuste osutajate turundusteavituse suhtes.

VI peatükk sätestab üksikasjalikult Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve õigused ja pädevuse, kutsesaladuse (artikkel 21), teabenõude (artikkel 22), üldised uurimised (artikkel 23), kohapealsed kontrollid (artikkel 24), teabevahetuse (artikkel 25), ametisaladuse (artikkel 26), Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve järelevalvemeetmed (artikkel 27), samuti halduskaristused ja muud meetmed, täpsemalt trahvid (artikkel 28), perioodilised karistusmaksed (artikkel 29), trahvide ja perioodiliste karistusmaksete avalikustamine, laad, täitmine ja eelarvesse kandmine (artikkel 30) ning järelevalvemeetmete võtmise ja trahvide määramise menetluseeskirjad (artikkel 31).

Artiklites 32 ja 33 sätestatakse nõuded nii asjaomaste isikute ärakuulamise kui ka Euroopa Kohtu täieliku pädevuse kohta seoses Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve otsuste läbivaatamisega Euroopa Kohtus. Vastavalt käesoleva määruse artiklile 34 peaks Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvel olema võimalik võtta ühisrahastamisteenuste osutajatelt tasu vastavalt käesolevale määrusele ja selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktidele. Artikkel 35 sätestab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve võimaluse delegeerida kooskõlas Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve suunistega teatud järelevalveülesanded liikmesriikide pädevatele asutustele.

Sarnaselt muude finantsteenustega ei ole ka ühisrahastamisteenuste korral välistatud rahapesu ega terrorismi rahastamise oht. Seetõttu nähakse määruks ette asjakohased kaitsemeetmed, et vähendada rahapesu ja terrorismi rahastamise ohtu. Eelkõige nõutakse artiklis 9, et ühisrahastamistehingute maksed tuleb teha üksuste kaudu, kellele on antud tegevusloa makseteenuste direktiivi kohaselt ja kelle suhtes seetõttu kohaldatakse neljandat rahapesuvastast direktiivi, sõltumata sellest, kas makse tehti platvormi kaudu või kolmanda

osapoole vahendusel. Samuti nähakse artiklis 9 ette ühisrahastamisteenuse osutaja kohustus tagada, et projektiomanik võtab vastu rahalisi vahendeid ühisrahastamispakkumiste jaoks või muid makseid ainult makseteenuste direktiivi kohast tegevusluba omava üksuse kaudu. Artiklis 10 kehtestatakse nõue, et juhtidel peab olema hea maine, mis tähendab, et neil ei tohi olla kriminaalkaristusi rahapesuvastaste õigusnormide rikkumise eest. Artiklis 13 nõutakse, et riiklikud pädevad asutused, sealhulgas liikmesriikide pädevad asutused, kes on määratud direktiivi (EL) 2015/849 kohaselt, teavitaksid ESMA-t kõikidest tähelepanekutest, mis on olulised rahapesuvastase direktiivi kohaselt ja mis on seotud ühisrahastamisplatvormiga. ESMA võib kõnealusele teabele tuginedes tegevusloa kehtetuks tunnistada. Artiklis 38 nähakse ette, et selleks, et edaspidi tagada rahapesu ja terrorismi rahastamise ohtu ennetades finantsstabiilsus, peaks komisjon hindama, kas on vajalik ja proportsionaalne, et asjaomaste ühisrahastamisteenuste osutajad järgiksid siseriiklikke õigusnorme, millega rakendatakse direktiivi (EL) 2015/849 seoses rahapesu ja terrorismi rahastamisega, ning kas ühisrahastamisteenuste osutajad tuleks lisada kohustatud isikute loetellu direktiivi (EL) 2015/849 tähenduses.

VII peatükk sätestab delegeeritud volituste rakendamise seoses komisjoni delegeeritud õigusaktidega. Käesoleva määruse ettepanek hõlmab komisjoni pädevust võtta vastu delegeeritud õigusakte, et täpsustada käesoleva määruse sätete teatud üksikasju, nõudeid ja kordasid.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

ettevõtjatele Euroopa ühisrahastamisteenuste osutajate kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,
võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,
võttes arvesse Euroopa Keskpanga arvamust⁵,
võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁶,
toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt
ning arvestades järgmist:

- 1) Ühisrahastamine on üha sagedamini üks alternatiivse rahastamise viise varajases kasvuetapis olevate väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) jaoks, kes tuginevad tavaliselt väikestele investeringutele. Ühisrahastamine esindab uut liiki vahendust, kus ühisinvesteermisteenuse osutaja suhtleb oma klientidega ise riske võtmata digitaalse platvormi kaudu, et viia potentsiaalsed investorid kokku rahastamist vajavate ettevõtjatega, sõltumata sellest, kas rahastamise tulemuseks on laenuleping, osalus aktsiakapitalis või muu vabalt võõrandatava väärtpaberi põhine osalus. Seepärast on asjakohane lisada käesoleva määruse kohaldamisalasse nii laenu- kui ka investeermispõhine ühisrahastamine, kuna mõlemad on võrreldavad ettevõtete rahastamise alternatiivid.
- 2) Väikeste ja tekkimisjärgus ettevõtjate jaoks on rahastamise kaasamine väljakutse, eriti siis, kui nad liiguvad käivitamisetapist laienemisetappi. Ühisrahastamine võib parandada selliste ettevõtjate juurdepääsu rahastamisele ja edendada kapitaliturgude liidu kujundamist. Isegi liikmesriikides, kus pangapõhine rahastamine on finantskriisi ajal jäänud stabiilseks, põhjustavad tagasihoidlikud rahastamisvõimalused sellistele ettevõtjatele probleeme. Ühisrahastamise puhul on välja kujunenud tava, et projekti või ettevõtjat rahastab internetipõhise platvormi kaudu tavaliselt suur hulk inimesi või organisatsioone ning kodanikud, organisatsioonid ja ettevõtted, sealhulgas idufirmad, kaasavad selle kaudu suhteliselt väikseid rahasummasid.
- 3) Üldiselt tuginevad ühisrahastamisteenused kolme liiki osalejatele: projektiomanik, kes esitab rahastamiseks projekti; investorid, kes tavaliselt väikeste investeringutega rahastavad esitatud projekti, ning teenust osutav vahendav organisatsioon, kes internetipõhise platvormi kaudu viib kokku projektiomanikud ja investorid.

⁵ ELT C ..., ..., lk ...

⁶ ELT C ..., ..., lk ...

- 4) Ühisrahastamine ei ole ettevõtjatele mitte ainult alternatiivne rahastamisallikas, nagu riskikapital, vaid võib neile pakkuda ka muid eeliseid. See võib toetada projektiomaniku kontseptsiooni ja ideed, anda juurdepääsu suurele hulgale inimestele, pakkudes ettevõtjale teadmisi ja teavet, ning olla turundusmeetodiks juhul, kui ühisrahastamiskampaania on edukas.
- 5) Mitu liikmesriiki on juba kehtestanud riigisisese sihtotstarbelise ühisrahastamiskorra. Kõnealune kord on kohandatud kohalike turgude ja investorite omaduste ja vajadustega. Selle tulemusena lahknevad liikmesriikide eeskirjad nii ühisrahastamisplatvormide kasutamistingimuste, lubatud tegevuste kohaldamisala kui ka tegevusloanõuete osas.
- 6) Olemasolevate siseriiklike õigusnormide erinevused takistavad piiriüleste ühisrahastamisteenuste osutamist ja seega mõjutavad nad otseselt selliste teenuste siseturu toimimist. Eelkõige asjaolu, et õigusraamistik on liikmesriigiti killustunud, toob kaasa õiguslike nõuete täitmisega seotud olulised kulud jaeinvestorite jaoks, kes on sageli silmitsi raskustega, mis on disproportsionaalsed investeeringute suurusega, kui nad püüavad määrata kindlaks, milliseid õigusnorme piiriüleste ühisrahastamisteenuste suhtes kohaldatakse. Seepärast ei julge sellised investorid tihti investeerida piiriüleselt ühisrahastamisplatvormide kaudu. Samadel põhjustel hoiduvad ühisrahastamisplatvormide kaudu tegutsevad ühisrahastamisteenuse osutajad osutamast oma teenuseid muudes liikmesriikides peale selle, kus on nende asukoht. Selle tulemusena piirdub ühisrahastamistegevus senini suuresti siseriikliku turuga, kahjustades sellega kogu liitu hõlmavat turgu, võttes ettevõtjatelt ühisrahastamisteenustele juurdepääsu võimaluse.
- 7) Selleks et edendada piiriülest ühisrahastamistegevust ja hõlbustada ühisrahastamise pakkujatele kõnealuste teenuste osutamise ja vastuvõtmise vabaduse kasutamist siseturul, on vaja kõrvaldada ühisrahastamisteenuste siseturu nõuetekohase toimimise takistused. Selliste ühtsete ühisrahastamisteenuste osutamise eeskirjade kehtestamine, millega antakse ühisrahastamisteenuse osutajale võimalus taotleda ühtset, tervet liitu hõlmavat tegevusluba, et tegutseda kõnealuste eeskirjade kohaselt, on asjakohane esimene samm selleks, et edendada piiriülest ühisrahastamistegevust ja seeläbi tõhustada siseturu toimimist.
- 8) Käesoleva määruse eesmärk on edendada ettevõtjate piiriülest rahastamist, kõrvaldades siseturu toimimise takistused. Seepärast ei tuleks käesolevat määrust kohaldada ühisrahastamisteenuste suhtes, mida osutatakse seoses laenuandmisega isikutele, kes on tarbijad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/48/EÜ artikli 3 punkti a tähenduses⁷.
- 9) Vältimaks seda, et sama tegevuse jaoks on liidus vaja erinevaid tegevuslubasid, tuleks need ühisrahastamisteenused, mida osutavad isikud, kellel on kehtiv tegevusluba kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2014/65/EL⁸ või kes on selle saanud kooskõlas siseriikliku õigusega, jätta käesoleva määruse kohaldamisalast välja.
- 10) Seoses laenupõhise ühisrahastamisega peaks laenude vahendamine, sealhulgas sellised teenused nagu klientidele ühisrahastamispakkumiste tutvustamine või projektiomanike krediivõime hindamine, hõlmama erinevaid ärimudeleid, et võimaldada

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2008. aasta direktiiv 2008/48/EÜ, mis käsitleb tarbijakrediidilepinguid ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 87/102/EMÜ (ELT L 133, 22.5.2008, lk 66).

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL (ELT L 173, 12.6.2014, lk 349).

ühisrahastamisplatvormi kaudu laenulepingute sõlmimist ühe või mitme kliendi ja ühe või mitme projektiomaniku vahel.

- 11) Investeeringupõhise ühisrahastamise korral on vabalt võõrandatav väärtpaber investorile tähtis tagatis, sest see võimaldab neil investeeringust väljuda, kuna annab neile õigusliku võimaluse võõrandada oma osalus kapitaliturgudel. Käesolev määrus hõlmab ja lubab seepärast investeeringupõhiseid ühisrahastamisteenuseid üksnes seoses vabalt võõrandatavate väärtpaberitega. Muud finantsinstrumendid kui vabalt võõrandatavad väärtpaberid tuleks siiski käesoleva määruse kohaldamisalast välja jätta, kuna nendega kaasneb investorite jaoks risk, mida ei suudeta käesolevas õigusraamistikus nõuetekohaselt hallata.
- 12) Ühisrahastamisinvesteeringutega seotud riske arvestades on investorite tõhusa kaitse huvides asjakohane kehtestada iga ühisrahastamispakkumise maksimaalse müügihinna piirmäär. Seepärast tuleks kehtestada piirmäär 1 000 000 eurot, kuna kõnealune piirmäär vastab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrmuses (EL) 2017/1129 sätestatud piirmäärale⁹, mille ületamise korral on kohustus koostada prospekt ja saada selle kinnitus.
- 13) Selleks et vältida õiguslikku arbitraaži ja tagada tõhus järelevalve ühisrahastamisteenuse osutajate üle, tuleks ühisrahastamisteenuse osutajatel keelata avalikkuselt hoiuste või muude tagasimakstavate vahendite vastuvõtmine, välja arvatud juhul, kui neil on krediidasutuse tegevusluba kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL artikliga 8¹⁰.
- 14) Selleks et kõnealune eesmärk saavutada, tuleks ühisrahastamisteenuse osutajatele anda võimalus taotleda ühtne kogu liitu hõlmav tegevusluba ja tegutseda kooskõlas sellega seotud ühtsete nõuetega. Selleks et säilitada selliste ainult riiklikule turule suunatud ühisrahastamispakkumiste lai kättesaadavus, mille korral ühisrahastamisteenuse osutajad otsustavad osutada oma teenuseid vastavalt kohaldatavale siseriiklikule õigusele, peaks neil olema võimalik seda teha ka edaspidi. Seepärast peaks käesolevas määrmuses sätestatud ühtsete nõuete kohaldamine olema vabatahtlik ja neid ei tuleks kohaldada sellistele ühisrahastamisteenuse osutajatele, kes otsustavad tegutseda üksnes riiklikul tasandil.
- 15) Selleks et säilitada kõrgetasemeline investorikaitse, vähendada ühisrahastamisega seotud riske ning tagada kõikide klientide õiglane kohtlemine, peaksid ühisrahastamisteenuse osutajad kehtestama korra, et tagada projektide valimine ja ühisrahastamisteenuste osutamine asjatundlikul, õiglasel ja läbipaistval viisil.
- 16) Selleks et parandada klientidele pakutavaid teenuseid, peaks ühisrahastamisteenuse osutajal olema võimalik kasutada klientide nimel otsustusõigust seoses korralduste täitmise kriteeriumidega, eeldusel et võetakse kõik vajalikud meetmed klientide jaoks parima võimaliku tulemuse saamiseks ja et klientidele avaldatakse otsustusõiguse meetod ja kriteeriumid. Selleks et tagada potentsiaalsetele investoritele erapooletu investeerimisvõimaluste pakkumine, ei tohiks ühisrahastamisteenuse osutajad maksta või anda ega saada tasu, allahindlust või mitterahalist hüve investorite korralduste

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta määrus (EL) 2017/1129, mis käsitleb väärtpaberite avalikul pakkimisel või reguleeritud turul kauplemisele võtmisel avaldatavat prospekti ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/71/EÜ (ELT L 168, 30.6.2017, lk 12).

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediidasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

suunamise eest konkreetse pakkumise juurde enda platvormil või konkreetse pakkumise juurde kolmanda osapoole platvormil.

- 17) Käesoleva määruse eesmärk on hõlbustada otseinvesteeringuid ja takistada õigusliku arbitraaži võimaluste loomist finantsvahendajatele, kelle tegevust reguleerivad muud liidu õigusaktid, eelkõige varahaldureid käsitlevad liidu õigusnormid. Õiguslike struktuuride, sealhulgas eriotstarbeliste üksuste kasutamine ühisrahastamisprojektide ja investorite vahendamise korral peaks seepärast olema rangelt reguleeritud ja seda tuleks lubada üksnes siis, kui see on õigustatud.
- 18) Tõhusa juhtimissüsteemi tagamine on vajalik selleks, et juhtida riske nõuetekohaselt ja ennetada mis tahes huvide konflikti. Ühisrahastamisteenuse osutaja peaks seepärast kehtestama sellise juhtimiskorra, millega tagatakse tõhus ja usaldusväärne juhtimine, ning tema juhtkonnal peaks olema hea maine ning piisavad teadmised ja kogemused. Ühisrahastamisteenuse osutajad peaksid kehtestama menetluse kliendikaebuste vastuvõtmiseks ja käsitlemiseks.
- 19) Ühisrahastamisteenuse osutajad peaksid oma ühisrahastamisplatvormil tegutsema klientide erapooletute vahendajatena. Selleks et ennetada huvide konflikte, tuleks ühisrahastamisteenuse osutajatele, juhtidele ja töötajatele või mis tahes neid otseselt või kaudselt kontrollivatele isikutele kehtestada kindlad nõuded. Eelkõige peaksid ühisrahastamisteenuste osutajad hoiduma rahalise osaluse omamisest ühisrahastamispakkumistes, mida nende ühisrahastamisplatvormide kaudu korraldatakse. Aktsionärid, kes omavad 20 % või enam aktsiakapitalist või häältearvust, samuti juhid ja töötajad või mis tahes isikud, kes otseselt või kaudselt kontrollivad ühisrahastamisplatvormi, ei tohiks olla asjaomase ühisrahastamisplatvormi kaudu osutatavate ühisrahastamisteenuste klientideks.
- 20) Ühisrahastamisteenuste tõhusa ja toimiva osutamise eesmärgil peaks ühisrahastamisteenuste osutajatel olema võimalik usaldada teistele teenuseosutajatele kas täielikult või osaliselt tööülesannete täitmine, tingimusel et selline tegevuse edasiandmine ei kahjusta oluliselt ühisrahastamisteenuse osutaja sisekontrolli kvaliteeti ega tõhusa järelevalve teostamist. Ühisrahastamisteenuste osutajad peaksid täielikult vastutama käesolevas määruses sätestatud nõuete täitmise eest.
- 21) Kliendi vara hoidmiseks ja makseteenuste osutamiseks tuleb taotleda makseteenuse pakkuja tegevusluba kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu (EL) direktiiviga 2015/2366¹¹. Kohustusliku tegevusloa nõue ei ole täidetud, kui on olemas ühisrahastamisteenuse osutaja tegevusluba. Seepärast on asjakohane täpsustada, et juhul, kui ühisrahastamisteenuse osutaja osutab koos ühisrahastamisteenustega selliseid makseteenuseid, on tal vaja ka makseasutuse tegevusluba kooskõlas direktiiviga (EL) 2015/2366. Selleks et võimaldada selliste tegevuste üle nõuetekohase järelevalve teostamist, tuleks Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvet (ESMA) teavitada sellest, kas ühisrahastamisteenuse osutaja ise kavatseb asjakohase tegevusloa alusel osutada makseteenuseid või annab ta selliste teenuste osutamise tegevusloaga kolmandale osapoolele edasi.
- 22) Piiriüleste ühisrahastamisteenuste kasv ja sujuv toimimine nõuab piisavat ulatust ja avalikkuse usaldust selliste teenuste vastu. Seepärast on vaja tegevuslubadele sätestada

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/2366 makseteenuste kohta siseturul, direktiivide 2002/65/EÜ, 2009/110/EÜ ning 2013/36/EL ja määruse (EL) nr 1093/2010 muutmise ning direktiivi 2007/64/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 337, 23.12.2015, lk 35).

ühtsed, proportsionaalsed ja otse kohaldatavad nõuded ning määrata ühtne järelevalveasutus.

- 23) Ühisrahastamisteenuste kasvule aitab kaasa investorite suur usaldus. Seepärast peaksid ühisrahastamisteenuste nõuded soodustama kõnealuste teenuste piiriülest osutamist, vähendama tegevusriske ning tagama suure läbipaistvuse ja investorikaitse.
- 24) Ühisrahastamisteenuste korral ei ole välistatud rahapesu ega terrorismi rahastamise oht, nagu on rõhutatud komisjoni aruandes siseturgu mõjutavate ja piiriülese tegevusega seotud rahapesu ja terrorismi rahastamise riskide hindamise kohta¹². Seetõttu tuleks ette näha kaitsemeetmed, mille kohaselt reguleeritakse vastavust tegevusloa saamise tingimustele ja hinnatakse juhtkonna head mainet, ning millega tagatakse, et makseteenuseid osutavad ainult tegevusloaga üksused, kelle suhtes kohaldatakse rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise nõudeid. Selleks et edaspidi tagada rahapesu ja terrorismi rahastamise ohtu ennetades finantsstabiilsus, peaks komisjon hindama, kas on vajalik ja proportsionaalne, et asjaomaste ühisrahastamisteenuste osutajad järgiksid siseriiklikke õigusnorme, millega rakendatakse direktiivi (EL) 2015/849 seoses rahapesu ja terrorismi rahastamisega, ning kas ühisrahastamisteenuste osutajad tuleks lisada kohustatud isikute loetellu direktiivi (EL) 2015/849 tähenduses.
- 25) Selleks et võimaldada ühisrahastamisteenuste osutajatel erinevaid õigusnorme arvestamata piiriülesest tegutseda ja soodustada nii erinevate liikmesriikide investorite projektide rahastamist kogu liidus, ei tohiks liikmesriigid kehtestada täiendavaid nõudeid ühisrahastamisteenuste osutajatele, kes on saanud ESMA-lt tegevusloa.
- 26) Tegevusloa andmise protsess peaks võimaldama ESMA-l saada teavet teenuste kohta, mida potentsiaalsed ühisrahastamisteenuste osutajad kavatsevad osutada, hinnata nende juhtimise kvaliteeti ning hinnata potentsiaalsete ühisrahastamisteenuste osutajate sisemist töökorraldust ja menetlusi, et tagada käesolevas määruses sätestatud nõuete täitmine.
- 27) Ühisrahastamisteenuste osutamise läbipaistvuse edendamiseks jaeinvestorite huvides peaks ESMA kooskõlas käesoleva määrusega looma liidu ühisrahastamisteenuste osutajate avaliku registri ja ajakohastama seda.
- 28) Tegevusloa tuleks kehtetuks tunnistada, kui tegevusloa andmise tingimused ei ole enam täidetud. ESMA peaks eelkõige hindama, kas juhtide hea maine on kahjustatud või kas sisemistes menetlustes ja süsteemides esineb tõsiseid puudujääke. Selleks et ESMA saaks hinnata, kas ühisrahastamisteenuse osutaja tegevusloa tuleks kehtetuks tunnistada, peaksid liikmesriikide pädevad asutused ESMA-t teavitama iga kord, kui ühisrahastamisteenuse osutaja või tema nimel tegutseva kolmanda osapoole makseasutuse tegevusloa on kehtetuks tunnistatud, või kui on tuvastatud, et ta on rikkunud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/849 nõudeid¹³.
- 29) Selleks et potentsiaalsetel investoritel oleks selge arusaamine ühisrahastamisteenuste olemusest, riskidest, kuludest ja tasudest, peaksid ühisrahastamisteenuste osutajad esitama kliendile asjakohast teavet.

¹² COM(2017) 340 final, komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule siseturgu mõjutavate ja piiriülese tegevusega seotud rahapesu ja terrorismi rahastamise riskide hindamise kohta.

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/849, mis käsitleb finantsstabiilsuse rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/60/EÜ ja komisjoni direktiiv 2006/70/EÜ (ELT L 141, 5.6.2015, lk 73).

- 30) Investeeringud ühisrahastamisplatvormidel turustatavatesse toodetesse ei ole võrreldavad tavapärase investeerimistoodete või säästutoodetega ja neid tooteid ei tohiks kõnealuste toodetena turustada. Selleks et tagada, et potentsiaalsed investorid mõistavad ühisrahastamisinvesteeringutega seotud riske, peaksid ühisrahastamisteenuse osutajad tegema potentsiaalsete investorite teadmiste testi, et selgitada välja nende investeerimisalased teadmised. Ühisrahastamisteenuse osutajad peaksid potentsiaalseid investoreid sõnaselgelt hoiatama iga kord, kui osutatavaid ühisrahastamisteenuseid peetakse neile sobimatuks.
- 31) Selleks et potentsiaalsed investorid saaksid teha teadliku investeerimisotsuse, peaksid ühisrahastamisteenuse osutajad esitama neile põhiteabedokumendi. Põhiteabedokument peaks potentsiaalset investorit hoiatama, et asjaomases investeerimiskeskonnas esinevad riskid ja seda ei hõlma ei hoiuste tagamise skeem ega investeeringute tagamise skeem.
- 32) Põhiteabedokumendis tuleks arvestada ka varajases etapis ettevõtjate tunnusjooni ja nendega seotud riske ning tuleks keskenduda põhiteabele projektiomanike kohta, investorite õigustele ja tasudele ning pakutavate väärtpaberite liigile ja laenulepingutele. Kuna kõnealust teavet saab kõige paremini edastada projektiomanik, peaks põhiteabedokumendi koostama tema. Kuna potentsiaalsete investorite teavitamise eest vastutavad ühisrahastamisteenuse osutajad, peaksid nemad tagama põhiteabedokumendi terviklikkuse.
- 33) Selleks et tagada idufirmadele ja VKEdele sujuv ja otstarbekas juurdepääs kapitaliturgudele, vähendada nende rahastamiskulusid ning vältida ühisrahastamisteenuse osutajate viivitusi ja kulusid, ei nõuta pädevalt asutuselt põhiteabedokumendi heakskiitmist.
- 34) Selleks et vältida piiriüleste ühisrahastamisteenuste osutamise asjatuid kulusid ja kaasnevat halduskoormust, ei tuleks kehtestada reklaamteadete tõlkimise kohustust juhul, kui need esitatakse finantsvaldkonnas üldkasutatavas keeles.
- 35) Ühisrahastamisteenuse osutajatel ei peaks olema võimalik omandamis- või võõrandamishuvide valikuline või mittevalikuline kokkuviimine, kuna kõnealune tegevus nõuab investeerimisühingu tegevusluba kooskõlas direktiivi 2014/65/EL artikliga 5 või reguleeritud turu tegevusluba kooskõlas kõnealuse direktiivi artikliga 44. Ühisinvesteerimisteenuse osutajatel peaks läbipaistvuse ja teabevoog tagamise huvides olema võimalik lubada nende platvormi kaudu investeerinud investoritel üksteisega oma platvormi kaudu seoses algse investeeringuga ühendust võtta ja teha seotud tehinguid. Ühisrahastamisteenuse osutajad peaksid siiski teavitama oma kliente sellest, et nad ei halda kauplemissüsteemi ja et nende platvormide kaudu toimuva omandamise ja võõrandamise kohta teeb otsuse klient ja vastutab selle eest.
- 36) Selleks et suurendada läbipaistvust ja tagada kliendisuhtluse nõuetekohane dokumenteerimine, peaksid ühisrahastamisteenuse osutajad kõik oma osutatud teenuste ja tehtud tehingute andmed nõuetekohaselt säilitama.
- 37) Selleks et tagada investorite õiglane ja mittediskrimineeriv kohtlemine, ei tohiks ühisrahastamisteenuse osutajad, kes reklaamivad oma teenuseid reklaamteadete kaudu, kohelda ühtegi konkreetset projekti soodsamalt, valides selle välja teiste projektide hulgast, mida platvormi kaudu pakutakse. Seetõttu ei tohiks ühisrahastamisplatvormi reklaamteadetes tutvustada käimasolevat avatud või kavandatud projekti. Ühisrahastamisteenuse osutajaid ei tohiks siiski takistada mainimast edukalt lõppenud pakkumisi, millesse platvormi kaudu investeeringuid enam teha ei saa.

- 38) Selleks et pakkuda kogu liidus tegutsevatele ühisrahastamisteenuse osutajatele suuremat õiguskindlust ja et tagada lihtsam turulepääs, tuleks rahvusvahelises rahanduses üldkasutatavas keeles elektrooniliselt avaldada täielik teave liikmesriikides kohaldatavate õigus- ja haldusnormide kohta, mis konkreetselt käsitlevad ühisrahastamisteenuse osutajate reklaamteateid, ning nende normide kokkuvõtted. Sellel eesmärgil peaksid pädevad asutused ja ESMA haldama keskseid andmebaase.
- 39) Selleks et paremini mõista reklaamteadetele kohaldatavate nõuete regulatiivseid erinevusi liikmesriikides, peaksid pädevad asutused esitama ESMA-le igal aastal üksikasjaliku aruande oma täitemeetmete kohta selles valdkonnas.
- 40) On oluline tõhusalt ja tulemuslikult tagada tegevuslubade andmise ja ühisrahastamisteenuste osutamise nõuete järgimine kooskõlas käesoleva määrusega. Seepärast tuleks anda ESMA-le õigus anda välja tegevuslubasid ja teostada järelevalvet. Selleks et ESMA saaks teostada oma järelevalvevolitusi, tuleks talle anda pädevus nõuda teavet, korraldada üldisi uurimisi ja kohapealseid kontrolle, avaldada avalikke teadaandeid ja hoiatusi ning määrata sanktsioone. ESMA peaks kasutama oma järelevalve- ja karistuste määramise pädevust proportsionaalselt.
- 41) Kõnealuste pädevuste andmine ESMA-le võimaldab tõhusamalt ja kesksamalt väljastada tegevuslube ja teostada järelevalvet, andes mastaabisäästu. Selline keskne järelevalvekord on turuosalistele kasulik, tagades suurema läbipaistvuse, parema investorikaitse ja turu suurema tõhususe.
- 42) ESMA peaks võtma tasu üksustelt, kelle üle ta otsest järelevalvet teostab, et katta oma kulusid, sealhulgas üldkulusid. Tasu suurus peaks olema proportsionaalne selle üksuse suurusega, kelle üle otsest järelevalvet teostatakse, võttes arvesse seda, et ühisrahastamissektor on varajases arengujärgus.
- 43) Kuna käesoleva määruse eesmärke, milleks on ühisrahastamisteenuste suhtes kohaldatava õigusraamistiku killustatuse vähendamine, et tagada selliste teenuste siseturu nõuetekohane toimimine, parandades samas investorite kaitset ja turu tõhusust ning toetades kapitaliturgude liidu loomist, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- 44) Käesoleva määruse kohaldamist tuleks edasi lükata, et viia see kooskõlla nende siseriiklike õigusnormide kohaldamise algusega, millega võetakse üle direktiiv XXX/XXXX/EL (Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) .../...), millega vabastatakse käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvad ühisrahastamisteenuse osutajad direktiivi 2014/65/EL kohaldamisest.
- 45) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid. Seepärast tuleks määrust tõlgendada ja kohaldada kooskõlas nende õiguste ja põhimõtetega.
- 46) Euroopa Andmekaitseinspektoriga on konsulteeritud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 45/2001 artikli 28 lõikele 2¹⁴,

¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

Sisu, kohaldamisala ja mõisted

Artikkel 1

Sisu

Käesoleva määrusega kehtestatakse ühtsed nõuded järgmisele:

- (a) ühisrahastamisteenuse osutajate tegevus ja korraldus;
- (b) ühisrahastamisteenuse osutajatele tegevuslubade andmine ja järelevalve nende üle;
- (c) läbipaistvus ja ühisrahastamisteenuste osutamise seotud reklaamteated liidus.

Artikkel 2

Kohaldamisala

- 1. Käesolevat määrust kohaldatakse juriidiliste isikute suhtes, kes otsustavad taotleda tegevusluba ühisrahastamisteenuse osutamiseks kooskõlas artikliga 10, ja ühisrahastamisteenuse osutajate suhtes, kes on saanud tegevusloa kooskõlas kõnealuse artikliga.
- 2. Käesolevat määrust ei kohaldata:
 - (a) ühisrahastamisteenuste suhtes, mida osutatakse projektiomanikele, kes on tarbijad direktiivi 2008/48/EÜ artikli 3 punkti a tähenduses;
 - (b) ühisrahastamisteenuste suhtes, mida osutab füüsiline või juriidiline isik, kes on saanud investeerimisühingu tegevusloa kooskõlas direktiivi 2014/65/EL artikliga 7;
 - (c) ühisrahastamisteenuste suhtes, mida osutab füüsiline või juriidiline isik kooskõlas siseriikliku õigusega;
 - (d) ühisrahastamispakkumiste suhtes, mille müügihind on suurem kui 1 000 000 eurot ühisrahastamispakkumise kohta, mis arvestatakse 12-kuulise perioodi ja iga konkreetse ühisrahastamisprojekti kohta.

Artikkel 3

Mõisted

- 1. Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:
 - (a) „ühisrahastamisteenus“ – investorite ja projektiomanike rahastamishuvide sobitamine ühisrahastamisplatvormi kaudu, hõlmates muu hulgas järgmist:
 - i) laenuandmise lihtsustamine;
 - ii) projektiomanike vabalt võõrandatavate väärtpaberite emissioon ilma kindla kohustusega, nagu on osutatud direktiivi 2014/65/EL I lisa A jaotise punktis 7, ning kõnealuseid vabalt võõrandatavaid väärtpabereid käsitlevate kliendikorralduste vastuvõtmine ja edastamine, nagu on osutatud direktiivi 2014/65/EL I lisa A jaotise punktis 1;
 - (b) „ühisrahastamisplatvorm“ – ühisrahastamisteenuse osutaja käitatav või hallatav elektrooniline teabesüsteem;

- (c) „ühisrahastamisteenuse osutaja“ – juriidiline isik, kes osutab ühisrahastamisteenuseid ja kellele Euroopa Väärtpaberijärelevalve (ESMA) on kooskõlas käesoleva määruse artikliga 11 andnud selliseks tegevuseks tegevusloa;
 - (d) „ühisrahastamispakkumine“ – ühisrahastamisteenuse osutaja mis tahes teade, milles esitatakse teavet selleks, et potentsiaalne investor saaks teha otsuse ühisrahastamistehingu tegemise asjaolude üle;
 - (e) „kliient“ – potentsiaalne või tegelik investor või projektiomanik, kellele ühisrahastamisteenuse osutaja osutab või võib osutada ühisrahastamisteenuseid;
 - (f) „projektiomanik“ – mis tahes isik, kes taotleb ühisrahastamisplatvormi kaudu oma ühisrahastamisprojektile rahastamist;
 - (g) „investor“ – mis tahes isik, kes ühisrahastamisplatvormi kaudu annab laenu või omandab vabalt võõrandatavaid väärtpabereid;
 - (h) „ühisrahastamisprojekt“ – äritegevus, mida projektiomanik rahastab või soovib rahastada ühisrahastamispakkumise kaudu;
 - (i) „vabalt võõrandatav väärtpaber“ – vabalt võõrandatav väärtpaber, nagu on määratletud direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 44;
 - (j) „reklaamteade“ – ühisrahastamisteenuse osutaja teave või teade potentsiaalsele investorile või projektiomanikule ühisrahastamisteenuse osutaja teenuste kohta, välja arvatud käesoleva määruse nõuete kohaselt investorile avalikustamisele kuuluv teave;
 - (k) „püsiv andmekandja“ – vahend, mis võimaldab salvestada teavet nii, et seda saab tulevikus asjaomase teabe otstarbe seisukohast piisava aja jooksul kasutada, ja mis võimaldab salvestatud teavet muutmata kujul taasesitada;
 - (l) „eriotstarbeline üksus“ – üksus, mille ainsaks eesmärgiks on väärtpaberistamine Euroopa Keskpanga määruse (EL) nr 1075/2013 artikli 1 lõike 2 tähenduses¹⁵.
2. Komisjonil on õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 38, et täpsustada lõikes 1 sätestatud mõistete täiendavaid tehnilisi aspekte, selleks et võtta arvesse turu ja tehnoloogia arengut ning kogemusi seoses ühisrahastamisplatvormide tegevuse ning ühisrahastamisteenuste osutamisega.

II peatükk

Ühisrahastamisteenuste osutamine ning korralduslikud ja tegevusnõuded ühisrahastamisteenuste osutajatele

Artikkel 4

Ühisrahastamisteenuste osutamine

1. Ühisrahastamisteenuseid võivad osutada üksnes juriidilised isikud, kelle tegelik ja püsiv asukoht on liidu liikmesriigis ning kellele on antud ühisrahastamisteenuse osutaja tegevusluba kooskõlas käesoleva määruse artikliga 11.

¹⁵ ELT L 297, 7.11.2013, lk 107.

2. Ühisrahastamisteenuse osutaja tegutseb ausalt, õiglaselt ja professionaalselt kooskõlas oma klientide ja potentsiaalsete klientide parimate huvidega.
3. Ühisrahastamisteenuse osutaja ei maksa või anna ega saa tasu, allahindlust või mitterahalist hüve investorite korralduste suunamise eest konkreetse pakkumise juurde enda platvormil või konkreetse pakkumise juurde kolmanda osapoole platvormil.
4. Ühisrahastamisteenuse osutaja võib kasutada oma klientide nimel otsustusõigust seoses klientide korralduste täitmise kriteeriumidega, avaldades klientidele otsustusõiguse täpse meetodi ja kriteeriumid ning võttes kõik vajalikud meetmed klientide jaoks parima võimaliku tulemuse saamiseks.
5. Kui ühisrahastamisteenuste osutamiseks kasutatakse eriotstarbelist üksust, on ühisrahastamisteenuse osutajal õigus kanda eriotstarbelisele üksusele üle üksnes üks vara, et võimaldada investoritel võtta väärtpaberite omandamise kaudu kõnealuses varas positsioon. Otsuse aluseks olevas varas positsiooni võtmise kohta teeb investor iseseisvalt.

Artikkel 5

Tõhus ja usaldusväärne juhtimine

Ühisrahastamisteenuse osutaja juhtkond kehtestab asjakohase korra ja asjakohased menetlused, et tagada tõhus ja usaldusväärne juhtimine, sealhulgas ülesannete lahusus, talitluspidevus ja huvide konfliktide vältimine, ja teostab järelevalvet nende rakendamise üle, tehes seda turu usaldusväärsust ja klientide huve toetaval viisil.

Artikkel 6

Kaebuste käsitlemine

1. Ühisrahastamisteenuse osutaja kehtestab klientidelt saadud kaebuste kiireks, õiglaseks ja järjekindlaks käsitlemiseks tõhusa ja läbipaistva korra ning kasutab seda.
2. Kliendil peab olema võimalik esitada ühisrahastamisteenuse osutajale kaebus tasuta.
3. Ühisrahastamisteenuse osutaja registreerib kõik saadud kaebused ja võetud meetmed.
4. Komisjon võib kooskõlas artikliga 37 vastu võtta delegeeritud õigusakte, et täpsustada kaebuste käsitlemise nõuded, standardvormingud ja menetlused.

Artikkel 7

Huvide konflikt

1. Ühisrahastamisteenuse osutaja ei või omada rahalist osalust mis tahes ühisrahastamispakkumises oma ühisrahastamisplatvormil.
2. Ühisrahastamisteenuse osutaja ei tohi võtta klientideks oma aktsionäre, kellele kuulub 20 % või enam aktsiakapitalist või häältearvust, oma juhte või töötajaid või teisi isikuid, kes on nende aktsionäride, juhtide ja töötajatega otseselt või kaudselt seotud direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punkti 35 alapunktis b määratletud kontrolli kaudu.
3. Ühisrahastamisteenuse osutaja omab ja kohaldab tõhusaid sisekorra eeskirju, et ära hoida huvide konflikt.

4. Ühisrahaspamisteenuse osutaja võtab kõik asjakohased meetmed, et vältida, tuvastada, hallata ja avalikustada huvide konflikte ühisrahaspamisteenuse osutajate endi, nende aktsionäride, juhtide ja töötajate või direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punkti 35 alapunktis b määratletud kontrolli kaudu nendega otseselt või kaudselt seotud isikute ning nende klientide või kahe kliendi vahel.
5. Ühisrahaspamisteenuse osutaja avaldab kliendile või potentsiaalsele kliendile teabe huvide konflikti üldise laadi ja allika ning asjaomaste riskide maandamiseks astunud sammude kohta, kui see on tema arvates vajalik kooskõlas lõikes 3 osutatud sisekorra eeskirjadega võetud meetmete tõhususe tagamiseks.
6. Lõikes 5 osutatud teave:
 - (a) avaldatakse püsival andmekandjal;
 - (b) sisaldab piisavalt üksikasju, võttes arvesse iga kliendi olemust, et võimaldada igal kliendil teha teadlikke otsuseid teenuse kohta, millega seoses huvide konflikt on tekkinud.
7. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 37 vastu delegeeritud õigusakte, et täpsustada järgmist:
 - (a) lõikes 3 osutatud sisekorra eeskirjade säilitamise ja kohaldamise nõudeid;
 - (b) lõikes 4 osutatud meetmeid;
 - (c) lõigetes 5 ja 6 osutatud teabeavaldamiskorda.

Artikkel 8

Tegevuse edasiandmine

1. Kui ühisrahaspamisteenuse osutaja usaldab tööülesannete täitmise kolmandale osapoolle, peab ta võtma kõik mõistlikud meetmed, et vältida võimalikke tegevusriske.
2. Oluliste tööülesannete edasiandmine ei tohi oluliselt kahjustada ühisrahaspamisteenuse osutaja sisekontrolli kvaliteeti ja ESMA võimet jälgida seda, kas ühisrahaspamisteenuse osutaja täidab kõiki käesolevas määruses sätestatud kohustusi.
3. Ühisrahaspamisteenuse osutaja vastutab edasiantud tegevuse korral täielikult käesoleva määruse nõuete täitmise eest.

Artikkel 9

Kliendi vara hoidmine, rahaliste vahendite hoidmine ja makseteenuste osutamine

1. Ühisrahaspamisteenuse osutaja teavitab klienti järgmisest:
 - (a) kas ja millistel tingimustel ta osutab varahoidmisteenuseid, lisades viited kohaldatavale siseriiklikule õigusele;
 - (b) kas varahoidmisteenuseid osutatakse ise või teeb seda kolmas isik;
 - (c) kas makseteenuseid osutab ning rahalisi vahendeid hoiab ja kaitseb ühisrahaspamisteenuse osutaja või teeb seda tema nimel tegutsev kolmas osapool.
2. Ühisrahaspamisteenuse osutaja või tema nimel tegutsev kolmas osapool ei hoiu klientide rahalisi vahendeid ega osuta makseteenuseid, välja arvatud juhul, kui neid

rahalisi vahendeid on kavas kasutada ühisrahastamisteenustega seotud makseteenuste osutamiseks ning ühisrahastamisteenuse osutaja või tema nimel tegutsev kolmas osapool on direktiivi (EL) 2015/2366 artikli 4 lõikes 11 määratletud makseteenuse pakkuja.

3. Lõikes 2 osutatud rahalisi vahendeid kaitstakse kooskõlas siseriiklike õigusnormidega, millega on üle võetud direktiiv (EL) 2015/2366.
4. Kui ühisrahastamisteenuse osutaja ei osuta rahastamisteenuseid ega hoia või kaitse ühisrahastamisteenusega seotud rahalisi vahendeid ise või kolmanda osapoolle kaudu, peab ta nägema ette korra, millega tagatakse, et projektiomanik võtab vastu rahalisi vahendeid ühisrahastamispakkumiste jaoks või muid makseid ainult direktiivi (EL) 2015/2366 artikli 4 lõikes 11 määratletud makseteenuse pakkuja kaudu, ja seda ajakohastama.

II peatükk

Ühisrahastamisteenuse osutajatele tegevuslubade andmine ja järelvalve nende üle

Artikkel 10

Ühisrahastamisteenuse osutajale tegevusloa andmine

1. Juriidiline isik, kes kavatseb osutada ühisrahastamisteenuseid, peab taotlema ESMA-lt ühisrahastamisteenuse osutaja tegevusluba.
2. Lõikes 1 osutatud taotlus peab sisaldama kogu järgmist teavet:
 - (a) potentsiaalse ühisrahastamisteenuse osutaja aadress;
 - (b) potentsiaalse ühisrahastamisteenuse osutaja õiguslik seisund;
 - (c) potentsiaalse ühisrahastamisteenuse osutaja põhikiri;
 - (d) tegevuskava, milles on loetletud ühisrahastamisteenuste liigid, mida potentsiaalne ühisrahastamisteenuse osutaja kavatseb osutada;
 - (e) potentsiaalse ühisrahastamisteenuse osutaja juhtimiskorra ja sisekontrollimehhanismide, sealhulgas riskijuhtimis- ja raamatupidamisprotseduuride kirjeldus, et tagada vastavus käesoleva määruse nõuetele;
 - (f) potentsiaalse ühisrahastamisteenuse osutaja süsteemide ning andmetöötlussüsteemide kontrolli ja kaitse vahendite ja protseduuride kirjeldus;
 - (g) potentsiaalse ühisrahastamisteenuse osutaja talitluspidevuse tagamise korra kirjeldus;
 - (h) andmed potentsiaalse ühisrahastamisteenuse osutaja juhtimise eest vastutavate isikute kohta;
 - (i) tõendid, et punktis h osutatud isikutel on hea maine ning potentsiaalse ühisrahastamisteenuse osutaja juhtimiseks kohased teadmised ja kogemus;
 - (j) potentsiaalse ühisrahastamisteenuse osutaja sisekorraeeskirjade kirjeldus; eeskirjad kohaselt tuleb vältida seda, et aktsionärid, kes omavad 20 % või enam ühisrahastamisteenuse osutaja aktsiakapitalist või häältearvust, samuti juhid ja

- töötajad või mis tahes isikud, kes otseselt või kaudselt on kontrolli kaudu nendega seotud, osalevad ühisrahastamistingutes, mida potentsiaalne ühisrahastamisteenuse osutaja pakub;
- (k) potentsiaalse ühisrahastamisteenuse osutaja tegevuse edasiandmise korra kirjeldus;
 - (l) potentsiaalse ühisrahastamisteenuse osutaja kliendikaebuste käsitlemise korra kirjeldus;
 - (m) vajaduse korral selliste makseteenuste kirjeldus, mida potentsiaalne ühisrahastamisteenuse osutaja kavatab kooskõlas direktiivi (EL) 2015/2366 sätetega osutada.
3. Seoses lõike 2 punktiga i esitab potentsiaalne ühisrahastamisteenuse osutaja tõendid järgmise kohta:
- (a) et kõikidel ühisrahastamisteenuse osutaja juhtkonda kaasatud isikutel puuduvad äriühinguõiguse, maksejõuetusõiguse, finantsteenuseid käsitlevate õigusaktide, rahapesuvastaste õigusaktide, pettuse või ametialase vastutuse valdkonnas kehtiva siseriikliku õiguse rikkumisest tulenevate süüdimõistvate kohtuotsuste ja sanktsioonidega seotud karistusregistri andmed;
 - (b) et kõikidel ühisrahastamisteenuse osutaja juhtkonda kaasatud isikutel ühiselt on ühisrahastamisteenuse osutaja juhtimiseks piisavad teadmised, oskused ja kogemused ning et kõnealustel isikutel on kohustus pühendada oma ülesannete täitmisele piisavalt aega.
4. ESMA hindab 20 tööpäeva jooksul pärast lõikes 1 osutatud tegevusloa taotluse saamist, kas taotlus on täielik. Kui taotlus ei ole täielik, kehtestab ESMA tähtaja, mille jooksul potentsiaalne ühisrahastamisteenuse osutaja peab esitama puuduva teabe.
5. Kui lõikes 1 osutatud taotlus on täielik, teatab ESMA sellest viivitamata potentsiaalsele ühisrahastamisteenuse osutajale.
6. Kahe kuu jooksul pärast täieliku taotluse saamist hindab ESMA seda, kas potentsiaalne ühisrahastamisteenuse osutaja vastab käesolevas määruses sätestatud nõuetele, ning teeb igakülgset põhjendatud otsuse ühisrahastamisteenuse osutaja tegevusloa andmise või sellest keeldumise kohta. ESMA võib tegevusloa andmisest keelduda juhul, kui on objektiivne ja tõendatav alus arvata, et ühisrahastamisteenuse osutaja juhtkond võib seada ohtu selle tõhusa, kindla ja usaldusväärse juhtimise ning talitluspidevuse ning klientide huvide ja turu usaldusväärse nõuetekohase arvessevõtmise.
7. ESMA teavitab potentsiaalset ühisrahastamisteenuse osutajat oma otsusest viie tööpäeva jooksul pärast asjaomase otsuse tegemist.
8. Lõikes 1 osutatud tegevusloa kehtib kogu liidu territooriumil.
9. Liikmesriigid ei nõua ühisrahastamisteenuse osutajalt selleks, et osutada piiriüleselt ühisrahastamisteenuseid, füüsilist kohalolekut muu liikmesriigi territooriumil peale selle, kus on ühisrahastamisteenuse osutaja asukoht.
10. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 37 vastu delegeeritud õigusaktid, et täpsustada täiendavalt lõikes 1 osutatud taotluse esitamise nõuded ja kord.

Artikkel 11

Ühisrahastamisteenuse osutajate register

1. ESMA loob ühisrahastamisteenuse osutajate registri. Register on avalikkusele kättesaadav ESMA veebisaidil ja registrit ajakohastatakse korrapäraselt.
2. Lõikes 1 nimetatud register sisaldab järgmisi andmeid:
 - (a) ühisrahastamisteenuse osutaja nimi ja õiguslik vorm;
 - (b) ühisrahastamisteenuse osutaja hallatava ühisrahastamisplatvormi ärinimi ja veebiaadress;
 - (c) teave ühisrahastamisteenuse osutaja teenuste kohta, mille osutamiseks tal on tegevusluba;
 - (d) teave ühisrahastamisteenuse osutajale või tema juhtidele määratud sanktsioonide kohta.
3. Teave artikli 13 kohaselt kehtetuks tunnistatud tegevuslubade kohta on registri kaudu avalikkusele kättesaadav viie aasta jooksul.

Artikkel 12

Järelevalve

1. Ühisrahastamisteenuse osutaja osutab oma teenuseid ESMA järelevalve all.
2. Ühisrahastamisteenuse osutaja peab igal ajal vastama tegevusloa saamise tingimustele.
3. ESMA hindab seda, kas ühisrahastamisteenuse osutaja täidab käesolevas määruses sätestatud kohustusi.
4. Ühisrahastamisteenuse osutaja teatab põhjendamata viivitusega ESMA-le olulistest muutustest tegevuslubade andmise tingimustes ning esitab taotluse korral vajalikku teavet, et oleks võimalik hinnata nende vastavust käesoleva määruse sätetega.

Artikkel 13

Tegevusloa kehtetuks tunnistamine

1. ESMA võib ühisrahastamisteenuse osutajale antud tegevusloa kehtetuks tunnistada, kui ühisrahastamisteenuse osutaja:
 - (a) ei ole kasutanud tegevusluba 18 kuu jooksul pärast tegevusloa saamist;
 - (b) on sõnaselgelt loobunud tegevusloast;
 - (c) ei ole osutanud ühisinvesteermisteenuseid kuue järjestikuse kuu jooksul;
 - (d) on saanud tegevusloa ebaausal viisil, sealhulgas taotluses valeandmeid esitades;
 - (e) ei vasta enam nendele tingimustele, mille alusel tegevusluba anti;
 - (f) on raskelt rikkunud käesoleva määruse sätteid.
2. Riiklikud pädevad asutused teavitavad põhjendamatu viivitusega ESMAt järgmisest:
 - (a) asjaolust, et ühisrahastamisteenuse osutaja või ühisrahastamisteenuse osutaja nimel tegutseva kolmanda osapoole makseasutuse tegevusluba on kooskõlas direktiivi 2015/2366 artikliga 13 kehtetuks tunnistatud;

- (b) asjaolust, et ühisrahastamisteenuse osutaja või tema juhid, töötajad või ühisrahastamisteenuse osutaja nimel tegutsevad kolmandad isikud on rikkunud siseriiklikke õigusnorme, millega rakendatakse direktiivi (EL) 2015/849 seoses rahapesu või terrorismi rahastamisega.

Lõike 2 punkti b kohaldatakse ka liikmesriikide pädevate asutuste suhtes, kes on määratud direktiivi (EL) 2015/849 kohaselt.

3. ESMA tunnustab ühisrahastamisteenuse osutaja tegevusloa kehtetuks, kui tema hinnangul võivad lõike 2 punktides a ja b osutatud asjaolud mõjutada ühisrahastamisteenuse osutaja juhtkonna head mainet või viitavad rikkumistele seoses juhtimiskorra, sisekontrollimehhanismi või artiklis 5 osutatud protseduuridega.
4. ESMA teavitab oma otsusest tunnistada ühisrahastamisteenuse osutaja tegevusluba kehtetuks põhjendamatu viivitusega pädevat asutust liikmesriigis, kus on ühisrahastamisteenuse osutaja asukoht.

IV peatükk

Läbipaistvus ja ühisrahastamisteenuse osutaja korraldatav teadmiste test

Artikkel 14

Klienditeave

1. Kogu teave, sealhulgas artiklis 19 osutatud reklaamteated, ühisrahastamisteenuse osutajatelt klientidele või potentsiaalsetele klientidele enda kohta, ühisrahastamisteenuste või investeringutega seotud kulude ja tasude kohta, ühisrahastamistingimuste, sealhulgas ühisrahastamisprojektide valikukriteeriumide kohta või nende ühisrahastamisteenuste laadi ja seotud riskide kohta, peab olema selge, arusaadav, terviklik ja õige.
2. Lõikes 1 osutatud teave esitatakse potentsiaalsetele klientidele enne seda, kui nad teevad ühisrahastamistehingu.
3. Lõikes 1 osutatud teave on kõikidele klientidele ja potentsiaalsetele klientidele mittediskrimineerival viisil kättesaadav ühisrahastamisplatvormi veebisaidi selgelt tuvastatava rubriigi kaudu.

Artikkel 15

Teadmiste test ja kahju kandmise võime simuleerimine

1. Enne kui ühisrahastamisteenuse osutaja võimaldab potentsiaalsele investorile täieliku juurdepääsu ühisrahastamispakkumistele, hindab ta seda, kas osutatav ühisrahastamisteenus on potentsiaalsele investorile asjakohane.
2. Selleks et teostada lõike 1 kohane hindamine, palub ühisrahastamisteenuse osutaja potentsiaalsel investoril esitada teavet tema põhiteadmiste ja arusaamade kohta seoses üldiste investeerimisriskidega ning ühisrahastamisplatvormi kaudu pakutavate investeringutega kaasnevate riskidega, sealhulgas teavet järgmise kohta:
 - (a) potentsiaalse investori varasemad investeringud vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse või laenulepingutesse, sealhulgas varajases arengujärgus või laienemisjärgus ettevõtetesse;

- (b) asjakohased teadmised või erialane kogemus seoses ühisrahastamisinvesteeringutega.
3. Ühisrahastamisteenuse osutaja võtab vajalikud meetmed lõikes 1 sätestatud nõuete täitmiseks iga investori korral iga kahe aasta järel.
4. Kui potentsiaalsed investorid ei esita lõike 1 kohast teavet või kui ühisrahastamisteenuse osutaja on lõike 1 kohaselt saadud teabe põhjal veendunud, et potentsiaalsel investoril on ebapiisavad teadmised, teavitab ühisrahastamisteenuse osutaja potentsiaalset investorit sellest, et tema platvormi kaudu osutatav teenus ei ole pruugi olla investori jaoks asjakohane, ja edastab talle riskihoiatuse. Kõnealune teade või riskihoiatus ei takista potentsiaalsel investoril investeerimast ühisrahastamisprojektidesse.
5. Ühisrahastamisteenuse osutaja pakub igal ajal potentsiaalsetele investoritele ja investoritele võimalust simuleerida kahju kandmise võimet, arvestades 10 % nende netoväärtusest, tuginedes järgmisele teabele:
- (a) regulaarne sissetulek ja kogutulu, kas sissetulek on püsiv või ajutine;
- (b) varad, sealhulgas finantsinvesteeringud, isiklik vara ja kinnisvarainvesteeringud, pensionifondid ja rahahoiused;
- (c) rahalised kohustused, sealhulgas korrapärased, olemasolevad või tulevikukohustused.
- Sõltumata simulatsiooni tulemustest ei takistata potentsiaalseid investoreid ja investoreid investeerimast ühisrahastamisprojektidesse.
6. Komisjon võib võtta kooskõlas artikliga 37 vastu delegeeritud õigusakte, et täpsustada meetmeid, mis on vajalikud järgmiseks:
- (a) lõikes 1 osutatud hindamiste läbiviimiseks;
- (b) lõikes 3 osutatud simulatsiooni läbiviimiseks;
- (c) lõigetes 2 ja 4 osutatud teabe edastamiseks.

Artikkel 16

Põhiteabedokument

1. Ühisrahastamisteenuse osutaja esitab potentsiaalsele kliendile põhiteabedokumendi, mille koostab projektiomanik iga ühisrahastamispakkumise kohta. Põhiteabedokument koostatakse vähemalt ühes asjaomase liikmesriigi ametlikus keeles või rahvusvahelises rahanduses üldkasutatavas keeles.
2. Lõikes 1 osutatud põhiteabedokument sisaldab järgmist teavet:
- (a) lisas esitatud teave;
- (b) vahetult põhiteabedokumendi pealkirja all esitatakse järgmine selgitus:
- „Käesolevat ühisrahastamispakkumist ei ole kontrollinud ega heaks kiitnud ESMA ega riiklikud pädevad asutused.
- Enne Teile käesolevale investeeringule juurdepääsu võimaldamist ei ole Teile hariduse ja teadmiste asjakohasust hinnatud. Tehes käesoleva investeeringu, võtate kogu sellega seotud riski, sealhulgas riski, et kaotate kas osaliselt või täielikult investeeritud raha.“;

(c) riskihoiatus, mille sõnastus on järgmine:

„Investeerimine ühisrahastamispakkumisse sisaldab riske, sealhulgas riski, et kaotate kas osaliselt või täielikult investeeritud raha. Teie investeering ei ole tagatud hoiuste tagamise skeemi ega investeeringute tagamise skeemiga kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2014/49/EL* ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 97/9/EÜ.**

Võib juhtuda, et Te ei saa investeeringult mitte mingit tulu.

Tegemist ei ole säästutootega ja Te ei peaks investeerima ühisrahastamisprojektidesse rohkem kui 10 % oma netovarast.

Võib juhtuda, et Te ei saa investeerimisinstrumenti soovi korral müüa.

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/49/EL hoiuste tagamise skeemide kohta (ELT L 173, 12.6.2014, lk 149).

** Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. märtsi 1997. aasta direktiiv 97/9/EÜ investeeringute tagamise skeemide kohta (EÜT L 084, 26.3.1997, lk 22).“

3. Põhiteabedokument peab olema selge, arusaadav, terviklik ja õige ning ei tohi sisalda muid allmärkusi peale viidete kohaldatavatele õigusaktidele. Põhiteabedokument on püsival andmekandjal eraldiseisev dokument, mis on selgelt eristatav reklaamteadetest ning on trükituna maksimaalselt kuuel A4 lehel.
4. Ühisrahastamisteenuse osutaja ajakohastab põhiteabedokumenti kogu aeg ja ühisrahastamispakkumise kogu kehtivusperioodi jooksul.
5. Ühisrahastamisteenuse osutaja kehtestab asjakohase menetluskorra ja kohaldab seda, et kontrollida põhiteabedokumendis sisalduva teabe terviklikkust ja selgust.
6. Kui ühisrahastamisteenuse osutaja tuvastab põhiteabedokumendis olulise puudujäägi, olulise vea või olulise ebatäpsuse, siis täiendab ja muudab teavet projektiomanik. Kui täiendusi ja muudatusi ei ole võimalik teha, siis ühisrahastamisteenuse osutaja ei tee ühisrahastamispakkumist või ta tühistab olemasoleva pakkumise, kuni põhiteabedokument on kooskõlas käesolevas artiklis sätestatud nõuetega.
7. Investor võib ühisrahastamisteenuse osutajalt nõuda, et ta korraldaks põhiteabedokumendi tõlkimise sellesse keelde, mille investor valib. Tõlge peab täpselt kajastama põhiteabedokumendi originaali sisu.
Kui ühisrahastamisteenuse osutaja ei esita põhiteabedokumendi nõutud tõlget, peab ta sõnaselgelt soovutama investoril hoiduda investeeringu tegemisest.
8. Riiklikud pädevad asutused ei nõua eelnevat teavitamist ja põhiteabedokumendi heakskiitmist.
9. Komisjon võib võtta kooskõlas artikliga 37 vastu delegeeritud õigusakte järgmiste aspektide täpsustamise kohta:
 - (a) nõuded lõikes 2 ja lisa osutatud teabe esitamisele ja näidise sisule;
 - (b) riskide liigid, mis omavad ühisrahastamispakkumise korral olulist tähtsust ja mis seepärast tuleb kooskõlas lisa osaga C avalikustada;
 - (c) lisa osa H punktis a osutatud tasud ja kulud, sealhulgas üksikasjalik ülevaade otsestest ja kaudsetest kuludest, mis jäävad investori kanda.

Artikkel 17
Teadetetahvel

1. Ühisrahastamisteenuse osutaja, kes võimaldab oma investoritel otse omavahel suhelda, et omandada ja võõrandada laenulepinguid või vabalt võõrandatavaid väärtpabereid, mida algselt tema platvormi kaudu rahastati, teavitab oma kliente sellest, et ta ei halda kauplemissüsteemi ning selline ostu- ja müügitegevus tema platvormi kaudu toimub klientide endi äranägemisel ja nende endi vastutusel.
2. Ühisrahastamisteenuse osutaja, kes soovib lõikes 1 osutatud ostu-müügitegevuse suhtes kasutada võrdlushinda, teavitab oma kliente sellest, et soovitud võrdlushind ei ole siduv ja põhjendab seda võrdlushinda.

Artikkel 18
Juurdepääs andmetele

Ühisrahastamisteenuse osutaja on kohustatud tegema järgmist:

- (a) säilitama andmeid osutatud teenuste ja tehtud tehingute kohta püsival andmekandjal viis aastat;
- (b) tagama, et klientidel on igal ajal juurdepääs andmetele neile osutatud teenuste kohta;
- (c) säilitama ühisrahastamisteenuse osutaja ja tema klientide vahelisi lepinguid viis aastat.

V peatükk
Reklaamteated

Artikkel 19
Reklaamteadetega seotud nõuded

1. Ühisrahastamisteenuse osutaja tagab, et kõik investoritele suunatud reklaamteated oleks selgesti tuvastatavad.
2. Reklaamteated ei tohi hõlmata konkreetseid kavandatud või pooleliolevaid ühisrahastamisprojekte või pakkumisi. Reklaamteated võivad üksnes viidata sellele, kus ja millises keeles on teave konkreetsete projektide ja pakkumiste kohta kättesaadav.
3. Ühisrahastamisteenuse osutaja kasutab oma reklaamteates ühte või enamat selle liikmesriigi ametlikku keelt, kus ühisrahastamisteenuse osutaja tegutseb, või rahvusvahelises rahanduses üldkasutatavat keelt.
4. Riiklikud pädevad asutused ei nõua eelnevat teavitamist ega reklaamteadete heakskiitmist.

Artikkel 20
Turustusnõudeid käsitlevate siseriiklike õigusnormide avaldamine

1. Riiklikud pädevad asutused avaldavad ja ajakohastavad oma veebisaidil teavet siseriiklike õigus- ja haldusnormide kohta, mida kohaldatakse ühisrahastamisteenuse osutajate reklaamteadete suhtes.

2. Pädevad asutused teavitavad ESMA-t lõikes 1 osutatud õigus- ja haldusnormidest ning edastavad teabe pädevate asutuste veebisaidi hüperlinkide kohta, mille kaudu kõnealune teave on kättesaadav. Pädevad asutused edastavad viivitamata ESMA-le rahvusvahelises rahanduses üldkasutatavas keeles kokkuvõtte asjakohaste siseriiklike õigusnormide kohta.
3. Pädevad asutused teavitavad ESMA-t muudatustest lõikes 2 sätestatud teabes ja edastavad viivitamata ajakohastatud kokkuvõtte siseriiklike õigusnormide kohta.
4. ESMA avalikustab oma veebisaidil rahvusvahelises rahanduses üldkasutatavas keeles kokkuvõtte asjakohaste siseriiklike õigusnormide kohta ning avalikustab lõikes 1 osutatud pädevate asutuste hüperlingid ja ajakohastab kõnealust teavet. ESMA ei vastuta kokkuvõttes esitatud teabe eest.
5. Riiklikud pädevad asutused on ühtseteks kontaktpunktideks, kes vastutavad asjaomaste liikmesriikide turunduseeskirjade kohta teabe esitamise eest.
6. ESMA võib välja anda pädevatele asutustele suunatud suuniseid või soovitusi, milles nähakse ette reklaamteadete parimad tavad ning ühisrahastamisteenuse osutajate reklaamteadete kontroll.
7. Pädevad asutused esitavad korrapäraselt ja vähemalt kord aastas ESMA-le aruande täitemeetmete kohta, mis nad võtsid eelmisel aastal ühisrahastamisteenuse osutajate reklaamteadete suhtes kohaldatavate siseriiklike õigus- ja haldusnormide kohaselt. Eelkõige peab aruanne sisaldama järgmisi andmeid:
 - (a) võetud täitemeetmete koguarv väärkäitumise liigi kohta, kui see on asjakohane;
 - (b) täitemeetmete tulemused, sealhulgas kohaldatud sanktsioonid iga kohaldatud sanktsiooni liigi järgi või ühisrahastamisteenuse osutaja võetud parandusmeetme järgi, kui teave on kättesaadav;
 - (c) näited pädevate asutuste tegevuse kohta juhul, kui ühisrahastamisteenuse osutajad ei järgi siseriiklikke õigusnorme, kui teave on kättesaadav.

VI peatükk

ESMA volitused ja pädevus

I JAOTIS

PÄDEVUS JA MENETLUSED

Artikkel 21

Kutsesaladus

ESMA-le või selle ametnikele või teistele ESMA poolt volitatud isikutele artiklitega 22–25 antud volitusi ei tohi kasutada sellise teabe avaldamise nõudmiseks, millele kehtib kutsesaladus.

Artikkel 22

Teabenõue

1. ESMA võib lihtteabenõude või otsusega nõuda, et järgmised isikud esitaksid kogu teabe, mida ESMA-l on vaja käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmiseks:

- (a) ühisrahaspangamisteenuse osutaja või ühisrahaspangamisteenuse osutajat kontrolliv isik või ühisrahaspangamisteenuse osutaja poolt otseselt või kaudselt kontrollitav isik;
 - (b) ühisrahaspangamisplatvormil varem pakkumise teinud või seda käesoleval ajal tegev projektiomanik;
 - (c) määratud kolmas isik, kes täidab ülesandeid seoses ühisrahaspangamisteenuse osutamisega kooskõlas artikliga 8;
 - (d) punktides a–c osutatud isikute juhtkonda kuuluvad isikud;
 - (e) punktides a–c osutatud isikute audiitorid ja nõustajad.
2. Lõikes 1 osutatud lihtteabenõudes tuleb:
- (a) viidata käesolevale artiklile kui selle nõude õiguslikule alusele;
 - (b) nimetada teabenõude eesmärk;
 - (c) täpsustada, millise teabe esitamist nõutakse;
 - (d) esitada tähtaeg, mille jooksul teave tuleb esitada;
 - (e) märkida trahvisumma, mis tuleb kooskõlas artikliga 28 määrata juhul, kui esitatud teave on ebaõige või eksitav.
3. Kui ESMA nõuab teabe esitamist otsusega vastavalt lõikele 1, siis peab ta:
- (a) viitama käesolevale artiklile kui selle nõude õiguslikule alusele;
 - (b) nimetama teabenõude eesmärgi;
 - (c) täpsustama, millise teabe esitamist nõutakse;
 - (d) esitama tähtaja, mille jooksul teave tuleb esitada;
 - (e) märkima artiklis 29 ettenähtud perioodilised karistusmaksed, mida kohaldatakse, kui nõutav teave esitatakse mittetäielikult;
 - (f) märkima artiklis 28 ettenähtud trahvi, mida kohaldatakse, kui vastused esitatud küsimustele on ebaõiged või eksitavad;
 - (g) teavitama õigusest kaevata otsus edasi ESMA apellatsiooninõukogule ja õigusest vaidlustada otsus Euroopa Liidu Kohtus (edaspidi „Euroopa Kohus“) vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitele 60 ja 61.
4. Nõutud teabe esitavad lõikes 1 osutatud isikud või nende esindajad ning juhul, kui tegemist on juriidiliste isikute või ühendustega, kellel ei ole juriidilise isiku staatust, isikud, kes on seaduse või põhikirja järgi volitatud neid esindama. Nõuetekohaselt volitatud advokaadid võivad esitada teavet oma klientide nimel. Kui esitatud teave on mittetäielik, ebaõige või eksitav, vastutab täielikult klient.
5. ESMA edastab koopia lihtteabenõudest või oma otsusest viivitamata selle liikmesriigi pädevale asutusele, kus lõikes 1 osutatud isikud, kellele teabenõue on suunatud, elavad või kus on nende asukoht.

Artikkel 23 **Üldised uurimised**

1. ESMA võib teostada uurimisi artikli 22 lõikes 1 osutatud isikute suhtes. Selleks antakse ESMA poolt volitatud ametnikele ja muudele isikutele õigus:

- (a) kontrollida dokumente, andmeid, protseduure ja muid nende ülesannete täitmisega seonduvaid materjale, sõltumata nende salvestamiseks kasutatud andmekandjast;
 - (b) teha või saada nendest dokumentidest, andmetest, protseduuridest ja muudest materjalidest tõestatud koopiaid või väljavõtteid;
 - (c) kutsuda artikli 22 lõikes 1 osutatud isikuid või nende esindajaid või töötajaid välja ja paluda neil anda suulisi või kirjalikke selgitusi kontrolli eseme ja eesmärgiga seotud asjaolude või dokumentide kohta ning salvestada vastuseid;
 - (d) küsitleda kõiki teisi füüsilisi ja juriidilisi isikuid, kes annavad selleks nõusoleku, et koguda teavet uurimise eseme kohta;
 - (e) nõuda andmeid telefonikõnede ja andmeedastuse kohta.
2. Ametnikud ja muud isikud, kelle ESMA on lõikes 1 osutatud uurimiseks volitanud, täidavad oma kohustusi, esitades kirjaliku volituse, milles on täpsustatud uurimise ese ja eesmärk. Nimetatud volituses teavitatakse ka artiklis 29 sätestatud perioodilistest karistusmaksetest, mida kohaldatakse juhul, kui nõutud dokumente, andmeid, teavet protseduuride kohta ja muid materjale või vastuseid artikli 22 lõikes 1 osutatud isikutele esitatud küsimustele ei esitata või kui need esitatakse mittetäielikult, ning artiklis 28 sätestatud trahvidest, mida kohaldatakse juhul, kui artikli 22 lõikes 1 osutatud isikutele esitatud küsimustele antud vastused on ebaõiged või eksitavad.
 3. Artikli 22 lõikes 1 osutatud isikud peavad alluma ESMA otsuse alusel algatatud uurimisele. Otsuses märgitakse uurimise ese ja eesmärk, artiklis 29 sätestatud perioodilised karistusmaksed, määruse (EL) nr 1095/2010 kohaselt olemasolevad õiguskaitsevahendid ja samuti õigus otsuse läbivaatamisele Euroopa Kohtu poolt.
 4. Aegsasti enne lõikes 1 osutatud uurimist teavitab ESMA selle liikmesriigi pädevat asutust, kus uurimist kavatakse korraldada, uurimise toimumisest ning volitatud isikutest. Asjaomase pädeva asutuse ametnikud abistavad ESMA taotluse korral kõnealuseid volitatud isikuid nende ülesannete täitmisel. Asjaomase pädeva asutuse ametnikud võivad taotluse korral samuti uurimises osaleda.
 5. Kui lõike 1 punktis e osutatud telefonikõnesid ja andmeedastust käsitlevate andmete taotlemiseks on siseriikliku õiguse kohaselt nõutav õigusasutuse luba, siis esitatakse taotlus sellise loa saamiseks. Sellist luba võib taotleda ka ettevaatusabinõuna.
 6. Kui riiklik õigusasutus saab taotluse anda luba nõuda lõike 1 punktis e osutatud telefonikõnesid ja andmeedastust käsitlevaid andmeid, kontrollib selline asutus, kas:
 - (a) ESMA otsus, millele on osutatud lõikes 3, on autentne;
 - (b) võetavad meetmed on proportsionaalsed, mitte meelevaalsed või ülemääraseid.
 7. Lõike 6 punkti b kohaldamisel võib riiklik õigusasutus küsida ESMA-lt üksikasjalikke selgitusi, eelkõige põhjuste kohta, miks ESMA kahtlustab käesoleva määruse rikkumist, kahtlustatava rikkumise raskusastme kohta ja selle isiku seotuse kohta, kellele sunnimeetmed on suunatud. Samas ei kontrolli riiklik õigusasutus uurimise vajalikkust ega nõua, et talle esitataks ESMA toimikus sisalduv teave. ESMA otsuse seaduslikkust saab kontrollida ainult Euroopa Kohus, järgides määruses (EL) nr 1095/2010 sätestatud menetlust.

Kohapealsed kontrollid

1. Käesoleva määruse kohaste ülesannete täitmiseks võib ESMA korraldada artikli 22 lõikes 1 osutatud isikute äriruumides vajalikke kohapealseid kontrolle.
2. Ametnikud ja muud isikud, keda ESMA on volitanud tegema kohapealseid kontrolle, võivad siseneda nende isikute äriruumidesse, kelle suhtes kohaldatakse ESMA uurimisotsust, ning sellistel volitatud isikutel on kõik artikli 23 lõikes 1 sätestatud õigused. Neil on samuti õigus pitseerida äriruume ning raamatupidamis- ja muid dokumente kontrollimise ajaks ja kontrolli läbiviimiseks vajalikus ulatuses.
3. ESMA teavitab kontrollidest piisavalt varakult enne kontrolle selle liikmesriigi pädevat asutust, kus kontrollimine toimub. Kui seda on vaja kontrolli nõuetekohaseks tegemiseks ja tõhususe tagamiseks, võib ESMA pärast asjaomase pädeva asutuse teavitamist viia kohapealse kontrolli läbi ilma sellest eelnevalt teavitamata. Käesoleva artikli kohased kontrollid tehakse juhul, kui asjaomane asutus on kinnitanud, et tal ei ole sellele vastuväiteid.
4. Ametnikud ja muud isikud, keda ESMA on volitanud tegema kohapealseid kontrolle, kasutavad oma õigusi, esitades kirjaliku volituse, milles täpsustatakse kontrolli ese ja eesmärk ning artiklis 33 sätestatud perioodilised karistumaksed, mida kohaldatakse juhul, kui asjaomased isikud ei allu kontrollimisele.
5. Artikli 23 lõikes 1 osutatud isikud peavad alluma ESMA otsusega määratud kohapealsetele kontrollidele. Otsuses määratakse kindlaks kontrolli ese ja eesmärk, selle alustamise kuupäev ning märgitakse artiklis 29 sätestatud perioodilised karistumaksed, määrusega (EL) nr 1095/2010 tagatud õiguskaitsevahendid ja samuti õigus otsuse läbivaatamisele Euroopa Kohtu poolt.
6. Selle liikmesriigi pädeva asutuse ametnikud ning pädeva asutuse poolt volitatud või määratud ametnikud, kus kontrollimine toimub, abistavad ESMA taotluse korral aktiivselt ESMA volitatud ametnikke ja muid isikuid. Asjaomase liikmesriigi pädeva asutuse ametnikud võivad samuti kohapealses kontrollis osaleda.
7. ESMA võib samuti paluda pädevatel asutustel teha ESMA nimel konkreetseid uurimistoiminguid ja kohapealseid kontrolle vastavalt käesolevas artiklis ja artikli 23 lõikes 1 sätestatule.
8. Kui ESMA volitatud ametnikud ja teised kaasasolevad volitatud isikud leiavad, et isik ei nõustu käesoleva artikli kohaselt otsusega ette nähtud kontrolliga, osutab asjaomase liikmesriigi pädev asutus neile vajalikku abi, taotledes vajaduse korral abi politseilt või samaväärselt õiguskaitseasutusest, et volitatud isikutel oleks võimalik kohapealset kontrolli läbi viia.
9. Kui lõikes 1 sätestatud kohapealseks kontrolliks või lõikes 7 sätestatud abiks on siseriikliku õiguse kohaselt nõutav õigusasutuse luba, tuleb seda taotleda. Sellist luba võib taotleda ka ettevaatusabinõuna.
10. Kui riiklik õigusasutus saab taotluse anda luba korraldada lõikes 1 sätestatud kohapealne kontroll või osutada lõikes 7 sätestatud abi, kontrollib selline asutus, kas:
 - (a) ESMA otsus, millele on osutatud lõikes 4, on autentne;
 - (b) võetavad meetmed on proportsionaalsed, mitte meelevaldsed või ülemäärased.
11. Lõike 10 punkti b kohaldamisel võib riiklik õigusasutus küsida ESMA-lt üksikasjalikke selgitusi, eelkõige põhjuste kohta, miks ESMA kahtlustab käesoleva

määruse rikkumist, kahtlustatava rikkumise raskusastme kohta ja selle isiku seotuse kohta, kellele sunnimeetmed on suunatud. Samas ei kontrolli riigisisene õigusasutus uurimise vajalikkust ega nõua, et talle esitataks ESMA toimikus sisalduv teave. ESMA otsuse seaduslikkust saab kontrollida ainult Euroopa Kohus, järgides määruses (EL) nr 1095/2010 sätestatud menetlust.

Artikkel 25 **Teabevahetus**

ESMA ja pädevad asutused annavad üksteisele põhjendamatu viivitusega teavet, mida on vaja käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmiseks.

Artikkel 26 **Ametisaladus**

Direktiivi 2014/65/EL artiklis 76 osutatud ametisaladuse hoidmise kohustust kohaldatakse ESMA ja kõikide isikute suhtes, kes töötavad või on töötanud ESMA heaks või mõne teise isiku heaks, kellele ESMA on ülesandeid delegeerinud, sealhulgas ESMA lepinguliste audiitorite ja ekspertide suhtes.

Artikkel 27 **ESMA järelvalvemeetmed**

1. Juhul kui ESMA tuvastab, et artikli 22 lõike 1 punktis a osutatud isik on toime pannud mõne peatükkides I–V loetletud rikkumise, võtab ta ühe või mitu järgmistest meetmetest:
 - (a) võtab vastu otsuse, millega isikult nõutakse rikkumise lõpetamist;
 - (b) võtab vastu otsuse, millega määratakse trahvid või perioodilised karistused vastavalt artiklitele 28 ja 29;
 - (c) avaldab avalikke teadaandeid;
 - (d) avaldab hoiatusi.
2. Lõikes 1 osutatud meetmete võtmise korral arvestab ESMA rikkumise laadi ja raskusastet, lähtudes järgmistest kriteeriumidest:
 - (a) rikkumise kestus ja sagedus;
 - (b) kas rikkumisega koos on toimunud finantskuritegu või on rikkumine seda hõlbustanud või on muul viisil sellega seostatav;
 - (c) kas rikkumine on toime pandud tahtlikult või ettevaatamatuse tõttu;
 - (d) rikkumise eest vastutava isiku vastutuse ulatus;
 - (e) õigusrikkumise eest vastutava isiku finantsseisund, mida näitab vastutava juriidilise isiku kogukäive või vastutava füüsilise isiku aastane sissetulek ja netovarad;
 - (f) rikkumise mõju investorite huvidele;
 - (g) õigusrikkumise eest vastutava isiku poolt õigusrikkumise tulemusena teenitud kasumi või ärahoitud kahjumi suurus või kolmandale isikule tekitatud kahju suurus, kui neid saab kindlaks määrata;

- (h) rikkumise eest vastutava isiku valmidus teha ESMAga koostööd, ilma et see piiraks vajadust tagada selle isiku teenitud kasumi või ärahoitud kahjumi sissenõudmine;
 - (i) rikkumise eest vastutava isiku varasemad rikkumised;
 - (j) meetmed, mida rikkumise eest vastutav isik on pärast rikkumist võtnud, et ära hoida rikkumise kordumist.
3. ESMA teavitab põhjendamatut viivitusteta rikkumise eest vastutavat isikut lõike 1 alusel võetud meetmetest ning teatab neist meetmetest liikmesriikide asjaomastele pädevatele asutustele ja komisjonile. ESMA avalikustab üldsusele iga sellise otsuse oma veebisaidil kümne tööpäeva jooksul pärast otsuse tegemise kuupäeva.
4. Kolmandas lõigus osutatud üldsusele avalikustamine hõlmab järgmist:
- (a) märkus selle kohta, et rikkumise eest vastutaval isikul on õigus otsus edasi kaevata;
 - (b) vajaduse korral märkus, millega kinnitatakse, et edasikaebus on esitatud, ja täpsustatakse, et selline kaebus ei peata otsuse täitmist;
 - (c) märkus selle kohta, et ESMA apellatsiooninõukogu võib vaidlustatud otsuse täitmise peatada vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 60 lõikele 3.

II JAOTIS

HALDUSKARISTUSED JA MUUD MEETMED

Artikkel 28

Trahvid

1. Kui ESMA teeb vastavalt artikli 31 lõikele 5 kindlaks, et isik on tahtlikult või ettevaatamatuse tõttu toime pannud mõne peatükkides I–V loetletud rikkumise, teeb ta lõike 3 kohaselt otsuse trahvi määramise kohta.
2. Rikkumine loetakse tahtlikult toimepanduks, kui ESMA tuvastab objektiivsed asjaolud, mis tõendavad, et isik on rikkumise toime pannud tahtlikult tegutsedes.
3. Lõikes 1 osutatud trahvi suurus on kuni 5 % ühisrahastamisteenuse osutaja aastasest kogukäibest.
4. Trahvi suuruse kindlaksmääramisel vastavalt lõikele 1 võtab ESMA arvesse artikli 27 lõikes 2 sätestatud kriteeriume.

Artikkel 29

Perioodilised karistumaksed

1. ESMA määrab oma otsusega perioodilised karistumaksed, et sundida:
 - (a) isikut rikkumist lõpetama vastavalt otsusele, mis on tehtud artikli 23 alusel;
 - (b) artikli 22 lõikes 1 osutatud isikut:
 - i) esitama artikli 22 alusel tehtud otsuses nõutud täielikku teavet;
 - ii) alluma uurimisele ja eelkõige esitama täielikud dokumendid, andmed, protseduuride kirjeldused või muu vajaliku teabe, ning täiendama ja parandama muud teavet, mis on esitatud uurimise käigus, mis on algatatud artikli 23 kohase otsusega;

- iii) alluma artikli 24 alusel tehtud otsuses määratud kohapealsele kontrollimisele.
2. Perioodiline karistusmaks peab olema mõjus ja proportsionaalne. Perioodiline karistusmaks määratakse iga viivitatud päeva eest.
 3. Ilma et see piiraks lõike 2 kohaldamist, on perioodiliste karistusmaksete summa 3 % eelmise majandusaasta keskmisest päevasest käibest või füüsiliste isikute puhul 2 % eelmise kalendriaasta keskmisest päevasest sissetulekust. Need summad arvutatakse alates kuupäevast, mis on sätestatud otsuses, millega määratakse perioodiline karistusmaks.
 4. Perioodiline karistusmaks määratakse maksimaalselt kuueks kuuks alates ESMA otsuse teatavakstegemisest. Pärast selle perioodi möödumist vaatab ESMA meetme läbi.

Artikkel 30

Trahvide ja perioodiliste karistusmaksete avalikustamine, laad, täitmine ja eelarvesse kandmine

1. Väärtpaberiturujärelevalve avalikustab kõik vastavalt artiklitele 28 ja 29 määratud trahvid ja perioodilised karistusmaksed, välja arvatud juhul, kui selline avalikustamine ohustaks tõsiselt finantsturge või tekitaks asjaomastele isikutele ebaproportsionaalset kahju. Selliselt avalikustatud teave ei tohi sisaldada isikuandmeid määruse (EL) 2016/679 tähenduses¹⁶.
2. Vastavalt artiklitele 34 ja 35 määratud trahvid ja perioodilised karistusmaksed on haldusõiguslikud.
3. Kui ESMA otsustab trahve või karistusmaksed mitte määrata, teavitab ta sellest Euroopa Parlamendi, nõukogu, komisjoni ja asjaomase liikmesriigi pädevaid asutusi ning avaldab oma otsuse põhjused.
4. Vastavalt artiklitele 28 ja 29 määratud trahvide ja perioodiliste karistusmaksete otsused kuuluvad täitmisele.
5. Täitmist reguleerivad selles riigis kehtivad tsiviilkohtumenetluse normid, mille territooriumil täitmine aset leiab.
6. Trahvide ja perioodiliste karistusmaksete summad kantakse Euroopa Liidu üldeelarvesse.

Artikkel 31

Järelevalvemeetmete võtmise ja trahvide määramise menetluseeskirjad

1. Kui ESMA leiab käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmisel, et on olulisi märke selliste asjaolude võimaliku olemasolu kohta, mis kujutaksid endast üht või mitut peatükkides I–V nimetatud rikkumist, määrab ESMA juhtumi uurimiseks ESMAst sõltumatu uurija. Määratud uurija ei tohi osaleda ega olla varem osalenud otseselt ega kaudselt asjaomase ühisrahastamisteenuse osutaja järelevalves või talle tegevusloa andmise menetluses ja ta peab täitma oma ülesandeid ESMAst sõltumatult.

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

2. Lõikes 1 osutatud uurija uurib väidetavaid rikkumisi, võttes arvesse uurimise all olevate isikute esitatud seisukohti, ja esitab ESMA-le uurimistulemusi kajastava täieliku toimiku.
3. Oma ülesannete täitmiseks võib uurija kasutada õigust esitada teabenõudeid vastavalt artiklile 22 ning viia läbi uurimisi ja kohapealseid kontrolle vastavalt artiklitele 23 ja 24.
4. Oma ülesannete täitmisel on uurijal juurdepääs ESMA poolt järelevalvetegevuse käigus kogutud kõikidele dokumentidele ja kogu teabele.
5. Pärast uurimise lõpetamist ja enne uurimistulemusi kajastava toimiku esitamist ESMA-le annab uurija isikutele, kes on uurimise all, võimaluse esitada uuritavates küsimustes oma seisukohad. Uurija uurimistulemused põhinevad üksnes sellistel asjaoludel, mille kohta asjaomastel isikutel on olnud võimalik esitada oma seisukoht.
6. Käesoleva artikli kohaste uurimiste käigus tagatakse täielikult asjaomaste isikute kaitseõigus.
7. Uurimistulemusi kajastava toimiku esitamise korral ESMA-le teavitab uurija sellest isikuid, keda uuriti. Uurimise all olevatel isikutel on õigus tutvuda toimikuga tingimusel, et võetakse arvesse teiste isikute õigustatud huvi kaitsta oma ärisaladusi. Toimikuga tutvumise õigus ei hõlma konfidentsiaalset teavet, mis mõjutab kolmanda isikuid.
8. Uurimistulemusi kajastava toimiku põhjal ja juhul, kui uurimise all olevad isikud seda taotlevad, otsustab ESMA pärast nende isikute seisukohtade ärakuulamist vastavalt artiklile 32, kas uurimise all olevad isikud on toime pannud ühe või mitu peatükkides I–V loetletud rikkumistest, ning võtab rikkumise toimepaneku korral järelevalvemeetme vastavalt artiklile 31.
9. Uurija ei osale ESMA aruteludes ega sekku ühelgi muul viisil ESMA otsustusprotsessi.
10. Komisjon võib võtta kooskõlas artikliga 37 hiljemalt [Väljaannete Talitus: palun lisada kuupäev: 24 kuud pärast jõustumist] vastu delegeeritud õigusaktid, et täpsustada täiendavalt menetluseeskirju trahvide või perioodiliste karistusmaksete määramise õiguse kasutamise kohta, sealhulgas sätteid, mis käsitlevad kaitseõigust, ajalisi sätteid, trahvide või perioodiliste karistusmaksete kogumist ning trahvide ja karistusmaksete määramise ja täitmise aegumistähtaegsid.
11. ESMA annab asjad kriminaalmenetluse algatamiseks üle asjaomastele riiklikele asutustele, kui ta leiab käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmisel, et on olulisi märke selliste asjaolude võimaliku olemasolu kohta, millel võib olla kuriteo koosseis. Lisaks sellele hoidub ESMA trahvide või perioodiliste karistusmaksete määramisest, kui samadel või sisuliselt samadel asjaoludel on isik varem õigeks või süüdi mõistetud siseriikliku õiguse kohaselt toimunud kriminaalmenetluses ning õigeks- või süüdimõistev otsus on juba omandanud *res judicata* õigusmõju.

Artikkel 32

Asjaomaste isikute ärakuulamine

1. Enne otsuse tegemist artiklite 27, 28 ja 29 alusel annab ESMA isikutele, kelle suhtes on algatatud menetlus, võimaluse esitada oma seisukoht ESMA uurimistulemuste kohta. ESMA otsused põhinevad üksnes sellistel uurimistulemustel, mille kohta

isikutel, kelle suhtes on algatatud menetlus, on olnud võimalik esitada oma seisukoht.

2. Esimest löiku ei kohaldata, kui on vaja viivitamatut sekkumist, et vältida märkimisväärset ja otsest kahju finantssüsteemile. Sellisel juhul võib ESMA teha vaheotsuse ning peab andma asjaomastele isikutele võimaluse esitada oma seisukohad võimalikult kiiresti pärast otsuse vastuvõtmist.
3. Menetluse käigus tagatakse täielikult uurimise all olevate isikute kaitseõigus. Neil on õigus tutvuda ESMA toimikuga tingimusel, et võetakse arvesse teiste isikute õigustatud huvi kaitsta oma ärisaladusi. Toimikuga tutvumise õigus ei hõlma konfidentsiaalset teavet ega ESMA asutusesiseseks kasutuseks ette nähtud ettevalmistavaid dokumente.

Artikkel 33

Otsuste läbivaatamine Euroopa Kohtus

Euroopa Kohtul on täielik pädevus läbi vaadata otsuseid, millega ESMA vastavalt käesolevale määrusele on määranud trahve või perioodilisi karistusmaksseid või on kehtestanud halduskaristuse või muid haldusmeetmeid. Euroopa Kohus võib määratud trahvi või perioodilise karistusmaksu tühistada, seda vähendada või suurendada.

Artikkel 34

Tegevusloa- ja järelevalvetasud

1. ESMA võtab ühisrahastamisteenuse osutajatelt tasu vastavalt käesolevale määrusele ja vastavalt lõike 3 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidele. See tasu peab katma ESMA kulud, mis on seotud ühisrahastamisteenuse osutajatele tegevuslubade andmise ja järelevalvega nende üle ning nende kulude hüvitamise, mis pädevatel asutustel võivad tekkida käesoleva määruse alusel ülesannete täitmisel, eelkõige tulenevalt ülesannete delegeerimisest kooskõlas artikliga 35.
2. Igalt ühisrahastamisteenuse osutajalt võetav tasu peab piirduma summaga, mis on vastavuses ühisrahastamisteenuse osutaja tegevuse ulatusega.
3. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 37 hiljemalt [Väljaannete Talitus, palun lisada kuupäev: 24 kuud pärast jõustumist] vastu delegeeritud õigusaktid, et määrata kindlaks tasu liik, see, mille eest tasu tuleb maksta, tasude summa ja tasu maksmise viis ning lõike 2 kohaselt üksuse kohta ESMA-le tasutava maksimaalse summa arvutamise meetod.

Artikkel 35

ESMA ülesannete delegeerimine pädevatele asutustele

1. Kui see on järelevalveülesande nõuetekohaseks täitmiseks vajalik, võib ESMA delegeerida konkreetseid järelevalveülesandeid liikmesriigi pädevale asutusele kooskõlas suunistega, mille ESMA on välja andnud vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklile 16. Need konkreetsed järelevalveülesanded võivad eelkõige hõlmata volitusi esitada teabenõudeid vastavalt artiklile 22 ning viia läbi uurimisi ja kohapealseid kontrollid vastavalt artiklitele 23 ja 24.
2. Enne ülesande delegeerimist konsulteerib ESMA asjaomase pädeva asutusega järgmistes küsimustes:
 - (a) delegeeritava ülesande ulatus;

- (b) ülesande täitmise ajakava ning
 - (c) vajaliku teabe edastamine ESMA poolt ja ESMA-le.
3. Vastavalt artikli 34 lõike 3 alusel komisjoni poolt vastu võetud tasusid käsitlevale määrusele hüvitab ESMA kulud, mida pädev asutus kandis delegeeritud ülesannete täitmisel.
 4. ESMA vaatab lõikes 1 osutatud otsuse läbi sobilike ajavahemike järel. Ülesannete delegeerimine võidakse igal ajal tagasi võtta.

Artikkel 36
Andmekaitse

1. Kui käesoleva määruse raames töödeldakse isikuandmeid, täidavad pädevad asutused käesoleva määruse kohaldamiseks vajalikke ülesandeid kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/679.
2. Kui ESMA töötleb käesoleva määruse raames isikuandmeid, järgib ta määrust (EÜ) nr 45/2001.

VII peatükk
Delegeeritud õigusaktid

Artikkel 37
Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 3 lõikes 2, artikli 6 lõikes 4, artikli 7 lõikes 7, artikli 10 lõikes 10, artikli 15 lõikes 6, artikli 16 lõikes 9, artikli 31 lõikes 10 ja artikli 34 lõikes 3 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates [Väljaannete Talitus: käesoleva määruse jõustumise kuupäev].
3. Euroopa Parlament või nõukogu võib artikli 3 lõikes 2, artikli 6 lõikes 4, artikli 7 lõikes 7, artikli 10 lõikes 10, artikli 15 lõikes 6, artikli 16 lõikes 9, artikli 31 lõikes 10 ja artikli 34 lõikes 3 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 3 lõike 2, artikli 6 lõike 4, artikli 7 lõike 7, artikli 10 lõike 10, artikli 15 lõike 6, artikli 16 lõike 9, artikli 31 lõike 10 ja artikli 34 lõike 3 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kolme kuu jooksul pärast õigusakti Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavastegemist esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita

vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kolme kuu võrra.

VIII peatükk

Lõppsätted

Artikkel 38

Aruandlus

1. Enne [Väljaannete Talitus, palun sisestage kuupäev: 24 kuud pärast käesoleva määruse kohaldamise algust] esitab komisjon pärast konsulteerimist ESMAga Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva määruse kohaldamise kohta, lisades vajaduse korral õigusakti ettepaneku.
2. Aruandes hinnatakse järgmist:
 - (a) turu toimimist liidu ühisrahastamisteenuse osutajate jaoks, sealhulgas turu- ja arengusuundumused, arvestades ESMA kogemusi järelevalve alal, ESMA poolt ühisrahastamisteenuse osutajatele antud tegevuslubade arvu ja nende turuosa ning eriti käesolevas määruses sätestatud määratluste kohandamise vajadust, samuti seda, kas käesolevas määrusega hõlmatud teenuste kohaldamisala on jätkuvalt asjakohane;
 - (b) käesoleva määruse mõju ühisrahastamisteenuste siseturu nõuetekohasele toimimisele, sealhulgas mõju VKEde juurdepääsule rahastamisele, samuti investoritele ja teistele isikute kategooriatele, keda need teenused mõjutavad;
 - (c) tehnoloogiliste uuenduste rakendamist ühisrahastamissektoris, sealhulgas uuenduslike ärimudelite ja tehnoloogiate rakendamine;
 - (d) kas artikli 2 lõike 2 punktis d kehtestatud piirmäär on endiselt asjakohane käesoleva määruse eesmärkide taotlemisel;
 - (e) ühisrahastamisteenuse osutajate reklaamteateid reguleerivate siseriiklike õigus- ja haldusnormide mõju teenuste osutamise vabadusele, konkurentsile ja investorikaitsele;
 - (f) halduskaristuste kohaldamist ja eelkõige vajadust veelgi ühtlustada käesoleva määruse nõuete rikkumise eest ette nähtud halduskaristusi.
 - (g) kas on vajalik ja proportsionaalne, et asjaomaste ühisrahastamisteenuste osutajad järgiksid siseriiklike õigusnorme, millega rakendatakse direktiivi (EL) 2015/849 seoses rahapesu ja terrorismi rahastamisega, ning kas ühisrahastamisteenuste osutajad tuleks lisada kohustatud isikute loetellu direktiivi (EL) 2015/849 tähenduses.

Artikkel 39

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolevat määrust kohaldatakse alates [Väljaannete Talitus, palun sisestage kuupäev 12 pärast jõustumist].

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.
Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

- 1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus
- 1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise (ABM/ABB) struktuurile
- 1.3. Ettepaneku/algatuse liik
- 1.4. Eesmärgid
- 1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendus
- 1.6. Meetme kestus ja finantsmõju
- 1.7. Ettenähtud eelarve täitmise viisid

2. HALDUSMEETMED

- 2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad
- 2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem
- 2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

- 3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub
- 3.2. Hinnanguline mõju kuludele
 - 3.2.1. Üldine hinnanguline mõju kuludele
 - 3.2.2. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele
 - 3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele
 - 3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga
 - 3.2.5. Kolmandate isikute rahaline osalus
- 3.3. Hinnanguline mõju tuludele

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus ettevõtjatele Euroopa ühisinvesteermisteenuste osutajate kohta

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad

Poliitikavaldkond: finantsstabiilsus, finantsteenused ja kapitaliturgude liit

Tegevusala: kapitaliturgude liit

1.3. Ettepaneku/algatuse liik

☒ Ettepanek/algatus käsitleb **uut meedet**

☐ Ettepanek/algatus käsitleb **uut meedet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest**¹⁷

☐ Ettepanek/algatus käsitleb **olemasoleva meetme pikendamist**

☐ Ettepanek/algatus käsitleb **ümbersuunatud meedet**

1.4. Eesmärgid

1.4.1. Komisjoni mitmeaastased strateegilised eesmärgid, mida ettepaneku/algatuse kaudu täidetakse

Edendada tugevama tööstusbaasiga süvendatumat ja õiglasemat siseturgu.

1.4.2. Erieesmärgid

Erieesmärk nr.

1. Võimaldada platvormidel kasvada;

2. Parandada platvormide terviklikkust;

3. Suurendada investorite jaoks platvormide läbipaistvust

¹⁷ Vastavalt finantsmääruse artikli 54 lõike 2 punktile a või b.

1.4.3. Oodatavad tulemused ja mõju

Täpsustage, milline peaks olema ettepaneku/algatuse oodatav mõju toetusesaajatele/sihtrühmale.

1. Euroopa ühisrahastamisteenuste osutajad võivad tegeleda oma põhitegevusega kõigis liikmesriikides ja vahendada projekte kõikjal ELis.
2. Investorite usaldus suureneb, eelkõige seoses juurdepääsuga platvormidele ja ülepiirilise investeerimisega.

1.4.4. Tulemus- ja mõjunäitajad

Täpsustage, milliste näitajate alusel hinnatakse ettepaneku/algatuse elluviimist.

Komisjoni talitus jälgib toetatava poliitikavariandi mõjusid, lähtudes järgmisest näitajate mitteammendavast loetelust:

1. Mõju platvormidele:

- a) riikide arv, kus platvormid on otsustanud selle korraga ühineda
- b) ühisrahastamistehingute aastased mahud ELi riikides
- c) investorite baas investorite liigi kaupa
- d) piiriüleselt rahastatud projektide arv, maht ja liik
- e) piiriülese investeerimisvoo maht

2. Otsesed kulud

- a) tegevusloa eest nõutav tasu
- b) järelevalve- ja regulatiivtasud
- c) täitmise tagamise kulud

3. Kaudsed kulud/tulud

- a) finantsprojektidega/investeerimisega seotud tasude muutused
- b) keskmise osalemise mahu muutused

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendus

1.5.1. Lühiki- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused

Käesolev ettepanek peaks käsitlema järgmisi küsimusi:

1) ühtne turg: ühisrahastamisplatvormid sõltuvad suuresti võrgumõjust. Kasv suurendab ärimudelite elujõulisust ja pakub ka suuremat kasu platvormi kasutajatele ehk investoritele ja projektiomanikele. Praegu on ühisrahastamisplatvormidel laienemisel teistesse ELi liikmesriikidesse suuri raskusi ning nad piirduvad seepärast peamiselt oma koduriigiga. Käesolev algatus võimaldab platvormidel, kes tahavad tegutseda ELi tasandil, taotleda Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvel Euroopa ühisrahastamisteenuse osutaja tegevusluba, mis võimaldab neil vabalt osutada teenuseid kogu ühtsel turul.

2) sektori terviklus ja turvalisus: ühisrahastamine pole ennast veel kehtestanud kui usaldusväärne ja väljakujunenud sektor ning investorid on eriti ettevaatlikud piiriülesel investeerimisel. See on osaliselt tingitud eri normide kogumitest, mille eri liikmesriigid on vastu võtnud. See tekitab ebakindlust kaitsemeetmete kohaldamise, hoolsusmeetmete rakendamise ning kontrolli taseme suhtes. Käesolev algatus sätestab äratuntava Euroopa

märgise, mis tagab rahastamise vahendamisele läbipaistva ja turvalise keskkonna, võimaldades investoritel keskenduda nende poolt toetatavate projektide elujõulisusele.

- 1.5.2. *ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda eri teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.*

ELi tegevus vähendab oluliselt keerukust, finants- ja halduskoormust kõikide sidusrühmade jaoks ehk ühisrahastamisplatvormide, projektiomanike ja investorite jaoks, tagades samal ajal võrdsed võimalused kõikidele teenuseosutajatele, kes kasutavad sama ELi märgist. Lisaks oleks usaldatavusnõuete, tegevustingimuste ja läbipaistvusnõuete ühtlustamine kõigi asjaomaste osaliste jaoks ilmselgelt ka investorikaitse ja finantsstabiilsuse huvides. Ühisrahastamisplatvormi oluliste tunnuste ühtlustamise kaudu püütakse ettepanekuga kehtestada ühisrahastamistegevuse määratlemise ühtne raamistik, sätestades selgelt konkreetsetes valdkondades ühtsed normid.

Hiljuti sidusrühmadega konsulteerimise ja välisuuringute käigus saadud tulemused näitavad, et tegutseda tuleb kohe. ELi tasandi meetme eesmärk on aidata tulemuslikult ja tõhusalt kaasa ELi ühisrahastamisteenuste, investorikaitse, finantssüsteemi stabiilsuse ja tõhususe, liidu majanduse, liidu kodanike ning ettevõtluse arengule. Komisjoni ettepanekule lisatud mõjuhindang aitab paremini mõista seda, miks need eesmärgid on paremini saavutatavad liidu tasandil.

- 1.5.3. *Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid*

Uus algatus

- 1.5.4. *Kooskõla ja võimalik koostoime muude asjaomaste meetmetega*

Käesoleva ettepaneku eesmärgid on kooskõlas mitme muu olulise ELi poliitikameetmetega ja käimasoleva algatusega, eelkõige kapitaliturgude liidu, finantstehnoloogia algatuse ja digitaalse ühtse turuga.

1.6. Meetme kestus ja finantsmõju

- ☐ Piiratud kestusega **ettepanek/algatus**
 - ☐ Ettepanek/algatus hõlmab ajavahemikku [PP/KK]AAAA–[PP/KK]AAAA
 - ☐ Finantsmõju avaldub ajavahemikul AAAA–AAAA
- ☒ Piiramatult kestusega **ettepanek/algatus**
 - Rakendamise käivitumisperiood hõlmab ajavahemikku AAAA–AAAA,
 - millele järgneb täieulatuslik rakendamine.

1.7. Ettenähtud eelarve täitmise viisid¹⁸

- ☐ **Otsene eelarve täitmine** komisjoni poolt
 - ☐ rakendusametite kaudu
- ☐ **Eelarve täitmine** koostöös liikmesriikidega
- ☒ **Kaudne eelarve täitmine**, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud:
 - ☐ rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende allasutustele (täpsustage);
 - ☐ Euroopa Investeeringuspangale ja Euroopa Investeeringufondile;
 - ☒ artiklites 208 ja 209 osutatud asutustele;
 - ☐ avalik-õiguslikele asutustele;
 - ☐ avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, kuivõrd nad esitavad piisavad finantstagatised;
 - ☐ liikmesriigi eriõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kes esitavad piisavad finantstagatised;
 - ☐ isikutele, kellele on delegeeritud ELi lepingu V jaotise kohaste ÜVJP erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis.

Märkused

Ei kohaldata

¹⁸ Eelarve täitmise viise koos viidetega finantsmäärusele on selgitatud veebisaidil: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

Täpsustage tingimused ja sagedus.

Kooskõlas kehtiva korraga koostavad Euroopa järelevalveasutused korrapäraselt oma tegevuse kohta aruandeid (sealhulgas sisearuanded kõrgemale juhtkonnale, aruanded juhatusele ja aastaaruande koostamine) ning kontrollikoda ja komisjoni siseauditi talitus korraldavad auditid nende vahendite kasutamise ja tegevuse tulemuslikkuse kohta. Ettepanekuga hõlmatud meetmete üle tehakse järelevalvet ja nende kohta esitatakse aruandeid kooskõlas juba kehtivate nõuetega, aga ka käesolevast ettepanekust tulenevate uute nõuetega.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem

2.2.1. Tuvastatud ohud

Arvestades turu tagasihoidlikku suurust ja rahalise toetuse suunatust varajases kasvuetapis väikeettevõtjatele, ei ole olulist majanduslikku, finantsstabiilsusega seotud või muud riski tuvastatud. Tuleb märkida, et ühisrahastamisplatvormide kaudu vahendatud projektid on väga suure riskiga, kuid see tuuakse esile riskihoiatustes investoritele ja muudes kaitsemeetmetes, millega tagatakse, et investorid tunnevad valitud keskkonda, kus on võimalik toetada ettevõtjate projekte, kuid mis ei ole võrreldav säästutoodete keskkonnaga. Platvormide endi osalemine investeringutes või selliste pakkumiste tagamisel ei ole lubatud, nad võivad üksnes kaasa aidata osapooltevahelistele tehingutele.

2.2.2. Ettenähtud kontrollimeetodid

Euroopa järelevalveasutuste määrustega ette nähtud juhtimis- ja kontrollisüsteemid on juba rakendatud. Euroopa järelevalveasutused teevad tihedalt koostööd komisjoni siseauditi talitusega, et tagada asjakohaste nõuete täitmine kõigis sisekontrolli raamistiku valdkondades. Seda korda kohaldatakse Euroopa järelevalveasutuste suhtes ka seoses rolliga, mis on neile käesoleva ettepanekuga antud.

Lisaks sellele annab Euroopa Parlament igal eelarveaastal nõukogu soovitusel põhjal kinnituse iga Euroopa järelevalveasutuse tegevusele asjaomase eelarve täitmisel.

2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

Täpsustage rakendatavad või kavandatud ennetus- ja kaitsemeetmed

Pettuse, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse vastu võitlemiseks kohaldatakse Euroopa järelevalveasutuste suhtes piiranguteta Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrust (EL, Euratom) nr 883/2013 Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdluste kohta.

Euroopa järelevalveasutustel on spetsiaalne pettusevastase võitluse strateegia ja sellest tulenev tegevuskava. Euroopa järelevalveasutuste tugevdatud meetmed pettusevastase võitluse valdkonnas on kooskõlas finantsmääruses sätestatud eeskirjade ja suunistega (pettusevastased meetmed usaldusväärse finantsjuhtimise osana), OLAFi pettuse ärahoidmise põhimõtetega ning komisjoni pettusevastase võitluse strateegia (KOM(2011) 376) ja ELi detsentraliseeritud asutusi käsitleva ühise lähenemisviisi (2012. aasta juuli) ning asjaomase tegevuskava põhimõtetega.

Lisaks sellele on nii Euroopa järelevalveasutuste asutamismäärustes kui ka Euroopa järelevalveasutuste finantsmäärustes kehtestatud sätted Euroopa järelevalveasutuste eelarve täitmise ja kontrolli kohta ning kohaldatavad finantseeskirjad, sealhulgas need, mille eesmärk on pettuste ja eeskirjade eiramise ärahoidmine.

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

- Olemasolevad eelarveread

Järgestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa.

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Assigneeringute liik	Rahaline osalus			
	Nr [Nimetus.....]	Liigendatud/liigendamata ¹⁹	EFTA riigid ²⁰	Kandidaatriigid ²¹	Kolmandad riigid	finantsmääruse artikli 21 lõike 2 punkti b tähenduses
1a	12 02 06 ESMA	Liigendatud/liigendamata	EI	EI	EI	EI

- Uued eelarveread, mille loomist taotletakse

Järgestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa.

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Assigneeringute liik	Rahaline osalus			
	Nr Nimetus.....]	Liigendatud/liigendamata	EFTA riigid	Kandidaatriigid	Kolmandad riigid	finantsmääruse artikli 21 lõike 2 punkti b tähenduses
[---]	[XX.AA.AA.AA] [---]	[---]	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI

¹⁹ Liigendatud assigneeringud / liigendamata assigneeringud.

²⁰ EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

²¹ Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaatriigid.

3.2. Hinnanguline mõju kuludele

3.2.1. Üldine hinnanguline mõju kuludele

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Number	[Nimetus.....]
--	--------	-------------------------

Peadirektoraat: <.....>			Aasta 2019	Aasta 2020	Aasta N+2	Aasta N+3	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vrd punkt 1.6)			KOKKU
1. jaotis Tegevusassigneeringud	Kulukohustused	1)	0,764	1,637						2,401
	Maksed	2)	0,764	1,637						2. 401
2. jaotis	Kulukohustused	1a								
	Maksed	2 a								
3. jaotis	Kulukohustused	3 a								
	Maksed	(3b)								
Mitmeaastase finantsraamistiku ESMA vajadused	Kulukohustused	= 1 + 1a + 3a	0,764	1. 637						2. 401
	Maksed	=2+2a +3b	0,764	1. 637						2. 401

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	5	„Halduskulud“
---	----------	---------------

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		Aasta 2019	Aasta 2020	Aasta N+2	Aasta N+3	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vrd punkt 1.6)			KOKKU
Peadirektoraat: <.....>									
• Inimressursid		0,401	0,995						1,396
• Muud halduskulud		0,091	0,236						0,327
<.....>peadirektoraat KOKKU	Assigneeringud								

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 5 kulud KOKKU	(Kulukohustuste kogusumma = maksete kogusumma)								
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		Aasta 2019	Aasta 2020	Aasta N+2	Aasta N+3	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vrd punkt 1.6)			KOKKU
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE 1–5 kulud KOKKU	Kulukohustused	0,764	1. 637						2. 401
	Maksed	0,764	1. 637						2. 401

3.2.2. Hinnanguline mõju [asutuse] assigneeringutele

- ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma tegevusassigneeringute kasutamist
- ☐ Ettepanek/algatus hõlmab tegevusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

kulukohustuste assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Täpsustage eesmärgid ja väljundid ↓			Aasta N		Aasta N+1		Aasta N+2		Aasta N+3		Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vrd punkt 1.6)						KOKKU	
	VÄLJUNDID																	
	Väljundi liik ²²	Keskmine kulu	Väljundite arv	Kulu	Väljundite arv	Kulu	Väljundite arv	Kulu	Väljundite arv	Kulu	Väljundite arv	Kulu	Väljundite arv	Kulu	Väljundite arv	Kulu	Väljundite arv kokku	Kulud kokku
ERIEESMÄRK nr 1 ²³ ...																		
- Väljund																		
- Väljund																		
- Väljund																		
Erieesmärk nr 1 kokku																		
ERIEESMÄRK nr 2 ...																		
- Väljund																		
Erieesmärk nr 2 kokku																		
KULUD KOKKU																		

²² Väljunditena käsitatakse tarnitud tooteid ja osutatud teenuseid (nt rahastatud üliõpilasvahetuste arv, ehitatud teede pikkus kilomeetrites jne).

²³ Vastavalt punktis 1.4.2 nimetatud erieesmärkidele.

3.2.3. Hinnanguline mõju [asutuse] inimressurssidele

3.2.3.1. Kokkuvõte

- ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma haldusassigneeringute kasutamist
- ☐ Ettepanek/algatus hõlmab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta 2019	Aasta 2020	Aasta N+2	Aasta N+3	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vrd punkt 1.6)			KOKKU
--	---------------	---------------	--------------	--------------	---	--	--	-------

Ametnikud (AD palgaastmed)	2	6						8
Ametnikud (AST palgaastmed)								
Lepingulised töötajad	1	1						2
Ajutised töötajad								
Riikide lähetatud ekspertid								

KOKKU	3	7						
-------	---	---	--	--	--	--	--	--

Hinnanguline mõju inimressurssidele (täiendavad täistööajale taandatud töötajad) – ametikohtade loetelu

Tegevusüksus ja palgaaste	Aasta N	Aasta N+1	Aasta N+2	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vrd punkt 1.6)
AD 16				
AD 15				
AD 14				
AD 13				
AD 12				
AD 11				
AD 10				
AD 9				

AD 8				
AD 7				
AD 6				
AD 5				
AD kokku				
AST 11				
AST 10				
AST 9				
AST 8				
AST 7				
AST 6				
AST 5				
AST 4				
AST 3				
AST 2				
AST 1				
AST kokku				
AST/SC 6				
AST/SC 5				
AST/SC 4				
AST/SC 3				
AST/SC 2				
AST/SC 1				
AST/SC kokku				
KÕIK KOKKU				

Hinnanguline mõju inimressurssidele (täiendavad töötajad) – koosseisuvälised töötajad

Lepingulised töötajad	Aasta N	Aasta N+1	Aasta N+2	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vrd punkt 1.6)
Tegevusüksus IV				
Tegevusüksus III				
Tegevusüksus II				
Tegevusüksus I				
Kokku				

Riikide lähetatud eksperdid	Aasta N	Aasta N+1	Aasta N+2	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vrd punkt 1.6)
Kokku				

Märkige kavandatav ametikoha täitmise aeg ja kohandage summat vastavalt (kui ametikoht täidetakse juulis, võetakse arvesse vaid 50 % keskmisest kulust). Esitage täiendav selgitus lisas.

3.2.3.2. Vastutava peadirektoraadi hinnanguline personalivajadus

- ☐ Ettepanek/algatus ei nõua personali kasutamist.
- ☐ Ettepanek/algatus hõlmab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

hinnanguline väärtus täisarvuna (või maksimaalselt ühe kohaga pärast koma)

	Aasta 2020	Aasta N+1	Aasta N+2	Aasta N+3	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vrd punkt 1.6)		
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)							
XX 01 01 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes)							
XX 01 01 02 (delegatsioonides)							
XX 01 05 01 (kaudne teadustegevus)							
10 01 05 01 (otsene teadustegevus)							
• Koosseisuväline personal (täistööajale taandatud TÖÖTAJATE ARV)²⁴							
XX 01 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud)							
XX 01 02 02 (lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud ja noored eksperdid delegatsioonides)							
XX 01 04 aa ²⁵	- peakorteris ²⁶						

²⁴ Lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud, noored eksperdid delegatsioonides.

²⁵ Tegevusassigneeringutest rahastatavate koosseisuväliste töötajate ülempiiri arvestades (endised BA read).

²⁶ Peamiselt struktuurifondid, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond (EAFRD) ja Euroopa Kalandusfond (EFF).

	- delegatsioonides							
XX 01 05 02 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud kaudse teadustegevuse valdkonnas)								
10 01 05 02 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud otsese teadustegevuse valdkonnas)								
Muu eelarverida (täpsustage)								
KOKKU								

XX osutab asjaomasele poliitikavaldkonnale või eelarvejaotisele.

Personalivajadused kaetakse juba meetet haldavate peadirektoraadi töötajatega ja/või töötajate ümberpaigutamise teel peadirektoraadi siseselt. Vajaduse korral võidakse personali täiendada meetet haldavale peadirektoraadile iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutised töötajad	
Koosseisuvälised töötajad	

V lisa punktis 3 tuleks esitada täistööajale taandatud töötajate kulukalkulatsiooni kirjeldus.

3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

- ☐ Ettepanek/algatus on kooskõlas kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga.
- ☐ Ettepanekuga/algatusega kaasneb mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi ümberplaneerimine.

Selgitage ümberplaneerimist, osutades asjaomastele eelarveridadele ja summadele.

- ☐ Ettepanek/algatus eeldab paindlikkusinstrumendi kohaldamist või mitmeaastase finantsraamistiku läbivaatamist²⁷.

Selgitage vajalikku toimingut, osutades asjaomastele rubriikidele, eelarveridadele ja summadele.

²⁷

Vt nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 1311/2013 (millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020) artiklid 11 ja 17.

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

- ☒ Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele.
- ☐ Ettepanekul/algatusel on järgmine finantsmõju:
 - ☐ omavahenditele
 - ☐ mitmesugustele tuludele

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida:	Jooksva aasta eelarves kättesaadavad assigneeringud	Ettepaneku/algatuse mõju ²⁸						
		Aasta N	Aasta N+1	Aasta N+2	Aasta N+3	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vrd punkt 1.6)		
Artikkel								

Mitmesuguste sihtotstarbeliste tulude puhul täpsustage, milliseid kulude eelarveridasid ettepanek mõjutab.

[---]

LISA järgmise dokumendi juurde: Finantsselgitus – Ettepanek: määrus ettevõtjatele Euroopa ühisrahastamisteenuste osutajate kohta

Kasutatud metoodika ja peamised eeldused

Euroopa ühisrahastamisteenuste osutajate tegevuslubadega ja järelevalvega seotud Euroopa Väärtpaberijärelevalve kulusid arvestatakse kolmes kulukategoorias: personalikulud, halduskulud ja tegevuskulud²⁹.

Komisjoni praeguste esialgsete hinnangute kohaselt on vaja Euroopa ühisrahastamisteenuste osutajate tegevusloastamise ja järelevalveülesannete täitmiseks tööle võtta neli uut töötajat aastal 2019 ja täiendavalt üheksa töötajat aastal 2020. Seda lisaks töötajatele, kes töötavad praegu Euroopa Väärtpaberijärelevalves ja kellega seonduv kajastub ka praeguses Euroopa Väärtpaberijärelevalve eelarves. Kulusid rahastatakse ELi eelarvest, et mitte koormata tärkavat sektorit ebaproportsionaalsete tasudega. Tasud kogutakse käesoleva korra kohaselt Euroopa ühisrahastamisteenuste osutajatelt, rakendades siiski algatuse tekstis üksikasjalikult kirjeldatud ülempiire.

Vajadus suurendada töötajate arvu tuleneb käesoleva määrusega Euroopa Väärtpaberijärelevalvele pandud täiendavatest ülesannetest ja seondub koordineerimise ja järelevalvega Euroopa ühisrahastamisteenuste osutajate üle:

- tegevusloastamise protsessi ettevalmistamine ja juhtimine;
- keskregistri loomine ja selle pidamine;
- käesolevas määruuses sätestatud tehniliste standardite väljatöötamine;
- põhiteabedokumendi läbivaatamine;
- koordineerimise ja Euroopa ühisrahastamisteenuste osutajate üle järelevalve käivitamine;

²⁸ Traditsiooniliste omavahendite (tollimaksud, suhkrumaksud) korral peab märgitud olema netosumma, st brutosumma pärast 25 % sissenõudmiskulude mahaarvamist.

²⁹ Tegevuskulud hõlmavad ka tõlkimise ja infotehnoloogia kulusid.

- igal aastal võtmetähtsusega tulemuslikkuse põhinäitajate jälgimine ja aruandlus.

Need uued ülesanded on sätestatud kavandatud määruses ning neid on täpsemalt kirjeldatud seletuskirjas. Kuigi loetelu ei ole ammendav, hõlmab see järgmisi tegevusi: Euroopa ühisrahastamisteenuste osutajate tegevusloastamine ja registreerimine, järelevalve all olevate üksuste juhtkonna ja töötajatega regulaarne ühenduse võtmine, küsimustele vastamine, tegevus seoses riiklike tarbijakaitse pädevate asutuste kaebuste ja teabenõuetega, Euroopa ühisrahastamisteenuste osutajate Euroopa ühisrahastamisteenuste osutajate määruses sätestatud nõuetele vastavuse jälgimine, teabenõuete esitamine Euroopa ühisrahastamisteenuste osutajatele või isikutele, keda on kaasatud üksuse juhtimisse, kohapealsete kontrollide läbiviimine, andmete kontrollimine ja käesoleva määruse sätete väidetavas rikkumises süüdistatavate isikute ärakuulamine, põhiteabedokumentide kontroll vastavalt käesolevas määruses sätestatud nõuetega, samuti vajalike dokumentide tõlkimine. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve võib täita ka ülesandeid, mis on seotud Euroopa ühisrahastamisteenuste osutajate tegevuslubade kehtetuks tunnistamisega ja Euroopa ühisrahastamisteenuste osutajate määruses sätestatud muude järelevalveliste meetmetega.

Allpool on esitatud üldised eeldused, millest lähtuti lisaressurssidega, uute inimestega ja IT-taristuga seotud kulude arvutamisel

Lisaressursside arvutamise üldised eeldused

Lisaressursside arvutamisel lähtuti järgmistest eeldustest.

Eeldatakse, et käesolevat määrust hakatakse kohaldama 2019. aasta alguses ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvel kulub aasta, et ette valmistada regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu ja tehnilised nõuanded ning protsessid ja menetlused. Võttes aluseks praegu turul tegutsevate ühisrahastamisplatvormide arvu, nende suuruse, tegevuse, üldised turutingimused ja piiriülese laienemise ette võtnud platvormide arvu, võib eeldada, et aastal 2020 hakkab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve teostama järelevalvet 25 üksuse üle.

Eelduste kohaselt lisanduvad kas koosseisulisel või lepinguliste töötajate ametikohad. Eeldatakse, et koosseisulisel töötajatega seotud keskmine aastane kogukulu³⁰ on 173 000 eurot ja lepinguliste töötajate korral 86 000 eurot. Kui on kaasa arvatud pensioni- ja värbamiskulud, kuid töötajatega seotud haldus- ja tegevuskulud kuuluvad eraldi kategooriasse, siis esitatakse allpool esitatud tabelis keskmine aastane kogukulu iga töötajate kategooria kohta.

Tabel 1. Personalikulud

Töötajate liik	2019 Keskmine aastane kogukulu (*)	2020 Keskmine aastane kogukulu (*)
Ametnik	158 020 EUR	153 687 EUR
Lepinguline töötaja	85 640 EUR	72 640 EUR

³⁰

Välja arvatud pensioni- ja värbamiskulud, kuid kaasa arvatud töötajatega seotud tegevuskulud (nt lähetuskulud) ja halduskulud (nt andmebaasid, koosolekud, õiguskulud).

(*) sealhulgas: töölevõtmise kulud, palgad ja hüvitised, pensionimaksed, muud kulud (koolitus-, meditsiini-, väljaõppe- ja personalijuhtimise kulud). Töötajatega seotud tegevuskulud (nt lähetuskulud) ja halduskulud (nt andmebaasid, koosolekud, õiguskulud).

Täiendavate töötajate vajaduse arvutamine

Tabelis 2 on esitatud inimressurss, mida Euroopa Väärtpaberijärelevalve vajab, et täita käesolevas määruses sätestatud ülesandeid.

Tabel 2. Täistööaja ekvivalent aastas kokku

	2019	2020
AD	2	6
Pädev asutus	1	1
Kokku	3	7

Töötajate vajadus pärast aastat 2020 arvutatakse ja jaotatakse tulevase mitmeaastase finantsraamistiku raames.

Muud kulud

Registri, andmebaasi pidamise ja muud kulud kajastuvad tegevuskulude tabelis 3. Infotehnoloogia eeldatavad kulud nii aastal 2019 kui 2020 on 250 000 eurot, peale seda vähenevad kulud 50 tuhandele. Tõlkimiskulud kajastuvad samuti tegevuskulude real ja on 350 000 eurot aastas.

Kulude summad kokku ajavahemikul 2019–2020

Arvestades ülaltoodud eeldusi, on allpool tabelis esitatud Euroopa Väärtpaberijärelevalve organisatsiooniliste, järelevalvealaste ja tegevusloastamisega seotud ülesannete teostamise kulud kokku ajavahemikul 2019–2020.

Tabel 3. ESMA kulud kokku eurodes aastatel 2019–2020 seoses Euroopa ühisrahaastamisteenuse osutajatega

	2019	2020
Personalikulud	401 680 EUR	994 760 EUR
Halduskulud	90 720 EUR	236 040 EUR
Tegevuskulud	271 600 EUR	656 200 EUR
Kulud kokku	764 000 EUR	1 887 000 EUR
Tegevusloaga üksustelt kogutud tasud(*)	0	25 x 10 000 EUR
Sektorist kaetud eelarve kokku	0	250 000 EUR

Mõju ELi eelarvele kokku	764 000 EUR	1 637 000 EUR
---------------------------------	--------------------	----------------------